

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2009
V. volební období

846

Návrh

poslance Miroslava Kalouska a dalších

na vydání

ZÁKONA

o Celní správě České republiky

ZÁKON
ze dne 2009

o Celní správě České republiky

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY

Hlava I
Obecná ustanovení

§ 1

Postavení a organizace

(1) Zřizuje se Generální ředitelství cel se sídlem v Praze jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní působností; je podřízeno Ministerstvu financí (dále jen „ministerstvo“).

(2) Zřizují se celní úřady a Celní pátrací úřad jako další správní úřady pro oblast celnictví.

(3) Názvy, sídla a územní působnost celních úřadů jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto zákonu.

(4) Celní pátrací úřad se sídlem v Praze je správním úřadem s celostátní působností.

(5) Generální ředitelství cel, celní úřady a Celní pátrací úřad tvoří Celní správu České republiky (dále jen "celní správa") jako soustavu celních orgánů. Celní správa je ozbrojeným bezpečnostním sborem.

(6) V čele Generálního ředitelství cel a celní správy je generální ředitel Generálního ředitelství cel (dále jen „generální ředitel“), kterým může být pouze celník. Generálního ředitele na toto služební místo ustanovuje, řídí ho a ze služebního místa odvolává ministr financí (dále jen "ministr"). Generálního ředitele zastupuje zástupce generálního ředitele, kterým může být pouze celník.

(7) V čele celního úřadu a Celního pátracího úřadu je ředitel úřadu, kterým může být pouze celník. Ředitele úřadu zastupuje zástupce ředitele, kterým může být pouze celník.

(8) Generální ředitelství cel, celní úřady a Celní pátrací úřad jsou organizačními složkami státu. Generální ředitelství cel je účetní jednotkou. Pro účely hospodaření s majetkem státu, včetně prostředků státního rozpočtu, účetnictví a pracovněprávních vztahů mají celní úřady a Celní pátrací úřad postavení vnitřních organizačních jednotek Generálního ředitelství cel. Příjmy a výdaje Generálního ředitelství cel jsou obsaženy v rozpočtu kapitoly ministerstva.

(9) Generální ředitel je v celní správě oprávněn činit právní úkony jménem státu ve všech majetkoprávních a pracovněprávních věcech; pro určité právní úkony však může jednáním jménem státu písemně pověřit další osoby uvedené v odstavci 11.

(10) Generální ředitel schvaluje organizační řád celní správy. Organizačním řádem mohou být zřízeny nebo zrušeny pobočky nebo jiné organizační útvary celních orgánů.

(11) Úkoly celní správy plní celníci, kterými jsou fyzické osoby vykonávající v celní správě službu podle zákona upravujícího služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů. Úkoly celní správy v oblasti celnictví dále plní občanskí zaměstnanci, kterými jsou fyzické osoby vykonávající v celní správě činnosti v pracovním poměru (dále jen „občanský zaměstnanec“). Celníci a občanskí zaměstnanci mohou činit jménem státu majetkoprávní úkony a úkony pracovněprávní jen na základě písemného pověření generálního ředitele.

§ 2

Vymezení základních pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) celnictvím plnění úkolů celními orgány podle tohoto zákona a jiných právních předpisů, jakož i právních předpisů Evropských společenství,
- b) celními předpisy tento zákon a jiné právní předpisy, včetně právních předpisů Evropských společenství, upravující působnost celních orgánů v oblasti celnictví,
- c) kontrolní činností činnost celních orgánů v oblasti kontroly podle celních předpisů,
- d) asistenční činností podpora poskytovaná celním úřadem jinému celnímu orgánu nebo orgánu Finanční správy České republiky (dále jen „orgán Finanční správy“), ministerstvu a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových na základě jejich žádosti a v rozsahu nezbytném pro plnění jejich úkolů, a to ve formě poskytování informací a podkladů, předvádění osob k řízení podle jiných právních předpisů, s výjimkou vojáků v činné službě a příslušníků bezpečnostních sborů, zajištění ochrany osob a majetku a zajištění dodržování veřejného pořádku v místnostech nebo prostorech určených k užívání těmito orgány,
- e) placením peněžitých plnění vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků,
- f) analýzou rizik systematické využívání dostupných informací za účelem zjištění, zda, jakým způsobem a s jakými důsledky jsou a mohou být porušovány celní předpisy,
- g) obchodem uvnitř Společenství obchod se zbožím mezi Českou republikou a jiným členským státem Evropské unie za podmínek stanovených jiným právním předpisem,
- h) nebezpečnými látkami a věcmi látky a věci podléhající regulaci podle jiných právních předpisů, zejména výbušniny, výbušné předměty, omamné a psychotropní látky, prekurzory a pomocné látky, jedy, padělky peněz, cenin a cenných papírů,
- i) pověřeným celním orgánem celní orgán, který ve věcech vymezených trestním řádem vystupuje v postavení policejního orgánu,

- j) donucovacím orgánem policejní, celní nebo jiný orgán členského státu, který je oprávněn předcházet trestné činnosti, odhalovat a vyšetřovat trestné činy a přijímat proti nim opatření, anebo Europol a Eurojust,
- k) operativně pátrací činností činností donucovacího orgánu, předcházející zahájení trestního stíhání, při níž je donucovací orgán oprávněn shromažďovat, zpracovávat a analyzovat informace o trestných činech nebo trestné činnosti za účelem zjištění, zda byly nebo mohou být v budoucnu spáchány konkrétní trestné činy,
- l) operativní informace využitelná v rámci operativně pátrací činnosti.

Hlava II Působnost celních orgánů

§ 3

Generální ředitelství cel

- (1) Generální ředitelství cel
  - a) se podílí na přípravě návrhů právních předpisů v oblasti celnictví,
  - b) řídí celní úřady a Celní pátrací úřad,
  - c) zajišťuje profesní přípravu celníků a občanských zaměstnanců,
  - d) vytváří podmínky pro zajištění závodní zdravotní preventivní péče pro celníky a občanské zaměstnance,
  - e) stanovuje, ve kterých věcech v oblasti celnictví jde o případy celostátního nebo mezinárodního významu, s výjimkou uvedenou v § 4 odst. 3 písm. a),
  - f) zabezpečuje laboratorní zkoumání a analýzu vzorků zboží pro celní a daňové účely, kriminalisticko-technické zkoumání, kriminalistické analýzy a rozborů pro potřeby celní správy,
  - g) provozuje centrální informační systém a zajišťuje informační podporu procesů v rámci působnosti celní správy,
  - h) plní funkci centrální analytické jednotky pro účely analýzy rizik,
  - i) drží, skladuje a používá vybrané výrobky, nebezpečné látky a věci pro potřeby výuky, výcviku, zkoušek a expertizní činnosti, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
  - j) plní funkci národní koordinační jednotky pro vzájemnou pomoc a spolupráci se státními orgány jiných států a mezinárodními organizacemi v celních věcech,
  - k) plní funkci ústředního kontaktního orgánu odpovědného za výměnu informací o pohybech vybraných výrobků (ELO),
  - l) plní funkci ústředního úřadu zajišťujícího výměnu informací mezi členskými státy navzájem a mezi členskými státy a Komisí Evropských společenství v řízení o vydání jednotného povolení nebo integrovaného povolení,
  - m) zabezpečuje sběr a zpracování údajů o zboží, kterému bylo přiděleno celně schválené určení, o obchodu uvnitř Společenství a o vybraných výrobcích, u kterých vznikla daňová povinnost ke spotřební dani,

- n) vede centrální evidenci o kontrolovaném zboží, nestanoví-li jiný právní předpis jinak, další evidence a statistiky nezbytné pro plnění úkolů celní správy, včetně evidencí a statistik potřebných pro zajištění převodů cla a daní,
- o) doručuje písemnosti a oznamuje rozhodnutí celních orgánů jiných států, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu (dále jen "mezinárodní smlouva"),
- p) na základě mezinárodních smluv spolupracuje s orgány Evropských společenství, s celními orgány jiných států a s mezinárodními organizacemi v oblasti celnictví i v dalších věcech,
- q) z pověření ministerstva poskytuje podle jiného právního předpisu mezinárodní pomoc při správě daní a při vymáhání některých finančních pohledávek.

(2) Generální ředitelství cel dále

- a) spravuje cla a daně v rozsahu a způsobem stanoveným celními předpisy,
- b) převádí cla podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství,
- c) z důvodu rychlosti, hospodárnosti a efektivity správního řízení může pověřit provedením úkonů jiný celní orgán, než který je místně příslušný, anebo tyto úkony samo provést,
- d) z důvodu hospodárnosti a rychlosti může rozhodnout o tom, že celní úřad plní úkoly uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) a 2 písm. c), d), e), k), l) a úkoly stanovené jiným právním předpisem i mimo stanovenou územní působnost,
- e) přezkoumává podle jiných právních předpisů rozhodnutí vydaná celními úřady a Celním pátracím úřadem,
- f) stanovuje celní prostor Celního úřadu Praha Ruzyně,
- g) plní další úkoly, stanoví-li tak jiné právní předpisy.

(3) Plněním úkolů uvedených v odstavci 1 písm. c), d), f) až i) a m) až p) může generální ředitel rozhodnutím pověřit jiný celní orgán.

(4) Rozhodnutí, které vydalo Generální ředitelství cel ve správním řízení, přezkoumává podle jiných právních předpisů ministerstvo.

§ 4

Celní pátrací úřad

(1) Celní pátrací úřad

- a) provádí celní dohled a celní kontrolu podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství,
- b) pátrá po zboží protiprávně dovezeném nebo vyvezeném nebo odňatém celnímu dohledu a zjišťuje osoby, které zboží celnímu dohledu odňaly nebo se tohoto odnětí zúčastnily, anebo toto zboží držely nebo získaly,
- c) provádí řízení o porušení celních předpisů, stanoví-li tak jiný právní předpis,
- d) rozhoduje o zajištění zboží důležitého pro řízení o porušení celních předpisů,

- e) vede řízení v oblasti nakládání se surovými diamanty,
- f) vede řízení v oblasti porušení povinností stanovených jiným právním předpisem o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti,
- g) vybírá pokuty, včetně předepsaných nákladů řízení, které uložil.

(2) Celní pátrací úřad dále

- a) stanovuje, ve kterých věcech spadajících do působnosti pověřeného celního orgánu se jedná o případy celostátního nebo mezinárodního významu,
- b) koordinuje v rozsahu stanoveném generálním ředitelem činnost celních úřadů při plnění úkolů pověřeného celního orgánu,
- c) drží, skladuje a používá vybrané výrobky, nebezpečné látky a věci pro potřeby výuky, výcviku, zkoušek a expertizní činnosti, nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- d) před zahájením úkonů trestního řízení vyhledává, odhaluje a, je-li to třeba, dokumentuje skutečnosti nasvědčující porušování celních předpisů,
- e) v rámci plnění mezinárodních smluv provádí způsobem stanoveným tímto zákonem nebo jiným právním předpisem dohled nad osobami, o kterých existují závažné důvody pro domněnku, že porušily celní předpisy druhé smluvní strany, a nad dopravními prostředky a kontejnery, o kterých existují závažné důvody pro domněnku, že byly, jsou nebo mohou být použity v rozporu s celními předpisy druhé smluvní strany, provádí dohled nad pohybem zboží, o kterém je známo, že by mohlo způsobit podstatné porušení celních předpisů druhé smluvní strany, a nad místem, o kterém je známo, že je spojeno s porušováním celních předpisů druhé smluvní strany,
- f) po dohodě s celními orgány jiných států přijímá nezbytná opatření umožňující, aby se s vědomím a pod kontrolou celních orgánů nezákonné nebo podezřelé dodávky obsahující nebezpečné látky a věci dostaly na místo určení v neporušené formě nebo úplně nebo částečně zaměněné, a plní další úkoly vyplývající z mezinárodních smluv o spolupráci a pomoci v celních věcech s celními orgány smluvních států a mezinárodními organizacemi a z dalších mezinárodních smluv,
- g) na žádost oprávněného státního orgánu může technicky zabezpečit použití zpravodajské, nástrahové a zabezpečovací techniky anebo sledování osob a věcí, pokud oprávněný státní orgán doloží, že použití je povoleno podle jiného právního předpisu.
- h) vede evidence a statistiky a spravuje informační systémy nezbytné pro plnění svých úkolů,
- i) shromažďuje, zpracovává a poskytuje osobám oprávněným podle jiného právního předpisu informace nezbytné pro předcházení, odhalování a stíhání porušení celních předpisů a přijímá další s tím spojená nezbytná opatření,
- j) zpracovává i nepravdivé, nepřesné nebo neověřené osobní údaje, jde-li o osobní údaje subjektů
  1. důvodně podezřelých z trestné činnosti nebo jiných forem porušování právních předpisů, jejichž prováděním jsou celní orgány pověřeny,
  2. o kterých lze důvodně předpokládat, že jsou zapojeny do nedovoleného obchodu nebezpečnými látkami a věcmi nebo do jiných forem nezákonného dovozu nebo

vývozu zboží, k jejichž odhalování a stíhání zavazuje mezinárodní smlouva, spolupracuje s celními orgány jiných států v oblasti celnictví na základě mezinárodních smluv,

k) plní další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis.

(3) Celní pátrací úřad je pověřeným celním orgánem, jde-li o případy celostátního nebo mezinárodního významu.

§ 5

Celní úřad

(1) Celní úřad

- a) spravuje cla a daně v rozsahu a způsobem stanoveným celními předpisy,
- b) provádí celní dohled a celní kontrolu podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství,
- c) rozhoduje o přidělení celně schváleného určení,
- d) rozhoduje o podmínkách dočasného uskladnění zboží a schvaluje dočasný sklad,
- e) rozhoduje o zničení nebo znehodnocení zboží, které by mohlo ohrozit život nebo zdraví osob, anebo znehodnotit nebo zničit jiné zboží, a o povinnosti uhradit náklady za zničení nebo znehodnocení tohoto zboží,
- f) vyměřuje a vybírá skladné,
- g) rozhoduje o podmínkách provozu svobodného pásma nebo svobodného skladu, jakož i o povolení stavby ve svobodném pásmu a schvaluje evidenci zboží, pokud bylo svobodné pásmo nebo svobodný sklad zřízeny,
- h) rozhoduje o opravách celního prohlášení, zrušení platnosti celního prohlášení a o změnách nebo zrušení rozhodnutí, která vydal, stanoví-li tak jiný právní předpis,
- i) rozhoduje o povolení použít režim s hospodářskými účinky, o provedení změn v tomto vydaném povolení, o prodloužení jeho platnosti anebo o jeho odnětí, jakož i o převodu práv a povinností osob ve vztahu k udělenému povolení,
- j) rozhoduje o udělení povolení provozovat celní sklad, o odnětí tohoto povolení a o změnách v osobě skladovatele nebo ukladatele,
- k) rozhoduje o určení celní hodnoty,
- l) rozhoduje o zajištění zástavy v rámci celního zástavního práva a o zrušení tohoto zajištění,
- m) vydává osvědčení o původu zboží a ověřuje původ zboží i po vydání osvědčení,
- n) rozhoduje o individuálním zajištění celního dluhu ručením s použitím záruční listiny nebo o zajištění celního dluhu jednotlivou jistotou s výjimkou jednotlivé jistoty se záručním dokladem v režimu tranzitu,
- o) kontroluje doklady potřebné k vývozu, dovozu nebo tranzitu zboží vydávané podle jiných právních předpisů, zejména úřední povolení k dovozu nebo vývozu výrobků (licenci) a k dovozu nebo vývozu vojenského materiálu včetně plnění podmínek v nich stanovených, na základě celních předpisů příslušné doklady i potvrzuje a kontroluje též, zda jsou dodržovány i další povinnosti uložené celními předpisy; k

zajištění těchto úkolů provádí veškeré nezbytné úkony a v případě zjištění nedostatků činí příslušná opatření,

- p) provádí řízení o porušení celních předpisů, stanoví-li tak jiný právní předpis,
- q) rozhoduje o zajištění zboží důležitého pro řízení o porušení celních předpisů,
- r) vybírá a vymáhá pokuty, včetně předepsaných nákladů řízení, které uložil,
- s) vydává osvědčení o způsobilosti dopravních prostředků, s výjimkou drážních vozidel pro dopravu zboží pod celní závěrou, a ověřuje tuto způsobilost i po vydání osvědčení,
- t) vydává osvědčení o způsobilosti kontejnerů pro přepravu zboží pod celní závěrou a ověřuje tuto způsobilost i po vydání osvědčení,
- u) stanovuje celní prostor celního úřadu; to neplatí, je-li celní prostor celního úřadu stanoven podle § 3 odst. 2 písm. f),
- v) vydává osvědčení o přidělení registračního a identifikačního čísla hospodářského subjektu (EORI),
- w) z pověření ministerstva poskytuje podle jiného právního předpisu mezinárodní pomoc při správě daní a při vymáhání některých finančních pohledávek.

(2) Celní úřad dále

- a) rozhoduje o povolení používat zjednodušený postup včetně zjednodušeného postupu v režimu tranzitu, o provedení změn, pozastavení, odnětí tohoto povolení a o prodloužení jeho platnosti,
- b) povoluje jednotný zápis cla a daní,
- c) provádí kontroly prohlášení po propuštění zboží a na základě výsledků těchto kontrol přijímá příslušná opatření,
- d) nakládá s uskladněným, zajištěným, propadlým a zabraným zbožím, stanoví-li tak jiný právní předpis,
- e) pátrá po zboží protiprávně dovezeném nebo vyvezeném nebo odňatém celnímu dohledu a zjišťuje osoby, které zboží celnímu dohledu odňaly nebo se tohoto odnětí zúčastnily, anebo toto zboží držely nebo získaly,
- f) zajišťuje prodej zboží, na kterém vázne celní zástavní právo,
- g) zabezpečuje sběr a kontrolu údajů a informací o obchodu uvnitř Společenství,
- h) vede evidenci o kontrolovaném zboží a vede další evidence a statistiky,
- i) usměrňuje pohyb osob a dopravních prostředků v celním prostoru celního úřadu,
- j) rozhoduje na základě žádosti o povolení osvědčovat na faktuře nebo jiném obchodním dokladu původ zboží,
- k) provádí doprovod zboží přepravovaného od celního úřadu odesláním k celnímu úřadu určení, je-li to potřebné,
- l) zabezpečuje způsobem a v rozsahu stanoveném tímto zákonem a jinými právními předpisy kontrolní a asistenční činnost,
- m) zajišťuje placení peněžitých plnění podle § 2 písm. e), nestanoví-li jiný právní předpis jinak,
- n) je obecným správcem daně podle správního řádu,

- o) vydává na základě žádosti závazné informace o původu zboží a tyto informace zrušuje, pokud byly vydány na základě nepřesných, neúplných nebo nepravdivých údajů,
- p) spolupracuje s celními orgány jiných států v oblasti celnictví na základě mezinárodních smluv,
- q) plní další úkoly, stanoví-li tak jiný právní předpis.

(3) Celní úřad je ve věcech, ve kterých nejde o případy celostátního nebo mezinárodního významu, pověřeným celním orgánem.

(4) Celní úřad pro hlavní město Prahu

- a) vydává na základě žádosti závazné informace o sazebním zařazení zboží a tyto závazné informace zrušuje, pokud byly vydány na základě nepravdivých, nepřesných nebo neúplných údajů,
- b) rozhoduje o povolení být ručitelem pro globální zajištění celního dluhu s výjimkou tranzitních operací, pro zajištění celního dluhu soubornou jistotou, o udělení povolení zproštění povinnosti poskytovat jistotu v režimu tranzitu a o odnětí a prodloužení platnosti těchto povolení,
- c) rozhoduje o individuálním zajištění celního dluhu ručením s použitím záručního dokladu nebo o zajištění celního dluhu jednotlivou jistotou se záručním dokladem v režimu tranzitu,
- d) provádí kontrolu a ukládá pokuty v blokovém řízení v oblasti elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění podle jiného právního předpisu; územní působnost celního úřadu v oblasti kontroly elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění je uvedena v příloze č. 4 k tomuto zákonu.

(5) Celní úřad v Brně

- a) vydává, mění a zrušuje rozhodnutí o prohlášení části území České republiky za svobodné pásmo nebo o zřízení svobodného skladu,
- b) vydává stanoviska k osobám, které hodlají provozovat mezinárodní přepravu zboží na podkladu karnetu TIR a rozhoduje o vyloučení osob z tohoto systému, stanoví-li tak mezinárodní smlouva,
- c) rozhoduje o udělení povolení být ručitelem a vydávat celní doklady a doklady podle mezinárodní smlouvy,
- d) vydává průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů,
- e) provádí kontrolu a ukládá pokuty v blokovém řízení v oblasti elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění podle jiného právního předpisu; územní působnost tohoto celního úřadu v oblasti kontroly elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění je uvedena v příloze č. 4 k tomuto zákonu.

(6) Celní úřad v Českých Budějovicích vydává, pozastavuje a zrušuje osvědčení oprávněného hospodářského subjektu a kontroluje, zda podmínky, které musí oprávněný hospodářský subjekt splňovat, trvají i po vydání osvědčení.

(7) Celní úřad v Hradci Králové zajišťuje výměnu informací se zahraničím týkající se řízení vedených podle přímo použitelných předpisů Evropských společenství v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví.

(8) O provedení úkonů v řízení podle odstavců 4 písm. a) až c), 5 písm. a) až d), a 6 může příslušný celní úřad požádat i jiný celní orgán.

ČÁST DRUHÁ

KONTROLA CELNÍ SPRÁVY A OCHRANA NÁZVU

§ 6

Kontrola celní správy

(1) Každý může upozornit

- a) na nedostatky v činnosti celního orgánu, celníka nebo občanského zaměstnance, nebo
- b) na skutečnost, že se celník nebo občanský zaměstnanec dopustil jednání, které naplňuje znaky trestného činu, správního deliktu nebo kázeňského přestupku.

(2) Celní orgán musí upozornění přijmout. Celní orgán do 30 dnů ode dne přijetí upozornění vyrozumí toho, kdo jej učinil, o přijatých opatřeních, pokud o toto vyrozumění osoba požádá. Oznámení protiprávního jednání podle trestního řádu tímto není dotčeno.

§ 7

Ochrana názvu

(1) Nestanoví-li jiný právní předpis jinak, nesmí být slova „celní správa“ nebo slova od nich odvozená obsažena

- a) v obchodní firmě,
- b) v názvu právnické osoby, nebo
- c) v názvu orgánů nebo organizačních složek právnických osob a jiných organizací.

(2) Výjimku ze zákazu stanoveného v odstavci 1 může udělit generální ředitel. Výjimka se neudělí, pokud by použití slov „celní správa“ nebo slov od nich odvozených ohrozilo dobrou pověst celní správy nebo bylo způsobilé vzbudit dojem souvislosti osoby nebo organizace s celní správou.

ČÁST TŘETÍ

SLUŽEBNÍ POMĚR CELNÍKA, POVINNOSTI, OPRÁVNĚNÍ A PROSTŘEDKY CELNÍKA A OBČANSKÉHO ZAMĚSTNANCE

Hlava I

Obecná ustanovení

§ 8

Služební stejnokroj, označení a odznaky celní správy

(1) Celník vykonává službu ve služebním stejnokroji celní správy nebo v občanském oděvu v závislosti na povaze konkrétní činnosti a potřebě efektivního plnění úkolů v oblasti celnictví.

(2) Služební stejnokroj celníka je oprávněn nosit jen celník. Po skončení služebního poměru může celník nosit služební stejnokroj při vhodných příležitostech pouze na základě souhlasu generálního ředitele.

(3) Celní správa je oprávněna užívat zvláštní barevné provedení a označení svých služebních vozidel.

(4) Způsob vnějšího označení a odznaky celní správy, vzory služebních stejnokrojů a zvláštního barevného provedení a označení služebních vozidel celní správy stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 9

Předpoklady pro výkon některých funkcí

(1) Pro výkon funkcí uvedených v odstavci 2 musí celník kromě předpokladů stanovených právním předpisem upravujícím služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů nebo občanský zaměstnanec kromě předpokladů stanovených pro pracovnípoměr splňovat další předpoklady stanovené jiným právním předpisem.

(2) Funkcemi podle odstavce 1 se rozumí funkce ředitelů celních orgánů a jejich zástupců a další funkce obsazované celníky nebo občanskými zaměstnanci až do úrovně vedoucího pobočky nebo jiného organizačního útvaru u všech celních orgánů.

Hlava II

Základní povinnosti

§ 10

Zdvořilost

Celník a občanský zaměstnanec jsou při svých plnění úkolů povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s plněním úkolů v oblasti celnictví vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení sledovaného účelu.

§ 11

Přiměřenost postupu

Celník a občanský zaměstnanec jsou povinni

- a) dbát, aby nikomu v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovedl úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž jejich úkon směřuje, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

§ 12

Prokazování příslušnosti

- (1) Celník je povinen při výkonu služby prokázat příslušnost k celní správě.
- (2) Celník, který nosí při výkonu služby služební stejnokroj, prokazuje příslušnost k celní správě služebním stejnokrojem, který je opatřen identifikačním znakem celní správy.
- (3) V případě, že celník nenosí při výkonu služby služební stejnokroj, prokazuje příslušnost k celní správě služebním průkazem, jehož vzor a náležitosti stanoví ministerstvo vyhláškou, a ústním prohlášením "celní správa".
- (4) Pouze ústním prohlášením "celní správa" prokazuje celník příslušnost k celní správě ve výjimečných případech, kdy okolnosti služebního zákroku neumožňují tuto příslušnost prokázat služebním stejnokrojem nebo služebním průkazem. V takových případech se celník prokáže služebním průkazem ihned, jakmile to okolnosti služebního zákroku dovolí.
- (5) Povinnost prokázat příslušnost k celní správě nemá celník, který tuto příslušnost oprávněně zastírá.
- (6) Občanský zaměstnanec prokazuje při plnění svých úkolů příslušnost k celní správě průkazem občanského zaměstnance celní správy, jehož vzor a náležitosti stanoví ministerstvo vyhláškou.

Hlava III

Povinnosti celníka

§ 13

Povinnosti při služebních zákrocích a služebních úkonech

- (1) Služebním úkonem je jednání celníka směřující k plnění úkolů v oblasti celnictví.
- (2) Služebním zákrokem je služební úkon, při kterém dochází k přímému vynucování splnění povinnosti nebo k ochraně práv a jiných oprávněných zájmů, za použití donucovacích prostředků nebo zbraně.
- (3) Služebním zákrokem pod jednotným velením je služební zákrok podle odstavce 2, na kterém se podílí více zakročujících celníků, kdy o použití donucovacích prostředků nebo zbraně rozhodne celník pověřený řízením služebního zákroku. O použití donucovacích prostředků a zbraně může na místě zákroku rozhodnout též nadřízený celník pověřeného řízením služebního zákroku, který tímto rozhodnutím přebírá řízení služebního zákroku až do ukončení zákroku. Rozhodnutí o použití donucovacích prostředků nebo zbraně musí být zadokumentováno na zvukovém nebo písemném záznamu.
- (4) Na celníka pověřeného řízením služebního zákroku, který rozhodl o použití donucovacích prostředků a zbraně podle odstavce 3, přecházejí povinnosti celníků podle § 40 a 41.

§ 14

(1) Pokud je služební úkon nebo služební zákrok spojen se zásahem do práv nebo svobod osob, je celník provádějící služební úkon nebo služební zákrok, pokud to dovolují povaha nebo okolnosti služebního úkonu nebo služebního zákroku, povinen tyto osoby poučit o právních důvodech služebního úkonu nebo služebního zákroku a o jejich právech; v opačném případě je poučí dodatečně.

(2) Osoba, u které má být provedena osobní prohlídka, má právo, aby tuto prohlídku vykonal celník stejného pohlaví, pokud nejde o nutný okamžitý zákrok při hledání zbraně.

§ 15

(1) Celník ve službě je povinen v mezích tohoto zákona provést služební úkon nebo služební zákrok, popřípadě učinit jiná opatření nezbytná k provedení služebního zákroku nebo služebního úkonu, zejména vyrozumět nejbližší celní orgán nebo útvar Policie České republiky (dále jen „policie“), je-li páchán trestný čin nebo přestupek anebo je-li důvodné podezření z jejich páchání.

(2) Celník má povinnost podle odstavce 1 i v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty.

§ 16

Celník neprovede služební úkon nebo služební zákrok, jestliže

- a) tomu brání povinnost splnit jiný úkol, jehož nesplnění by způsobilo zřejmě závažnější následky, než neprovedení služebního úkonu nebo služebního zákroku, zejména pokud
  1. plní úkoly, při nichž používá operativně pátrací prostředky nebo podpůrné operativně pátrací prostředky,
  2. pronásleduje pachatele trestného činu,
  3. zakročuje pod jednotným velením,
  4. vykonává šifrovou nebo kurýrní službu, při níž by mohlo dojít k ohrožení včasného předání šifrovaných zpráv nebo k ohrožení přepravovaných věcí,
  5. zajišťuje bezpečnost osob, chráněných objektů nebo prostor,
  6. plní úkol, při němž používá výbušniny nebo výbušné předměty,
  7. provádí výcvik a přípravu k použití operativně pátracího prostředku nebo podpůrného operativně pátracího prostředku,
  8. získává poznatky z prostředí, v němž lze důvodně předpokládat získání poznatků důležitých pro zamezování, odhalování a dokumentování trestných činů, ke zjišťování jejich pachatelů a k předcházení těmto trestným činům,
- b) k jejich provedení nebyl odborně vyškolen nebo vycvičen, a jestliže povaha služebního úkonu nebo služebního zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje,
- c) jsou jeho schopnosti sníženy v důsledku jeho zdravotního stavu nebo vlivem léků nebo jiných látek tak, že řádné provedení nebo dokončení služebního úkonu nebo služebního zákroku by bylo ohroženo, nebo
- d) je zřejmé, že nemůže služební zákrok úspěšně dokončit.

§ 17

(1) Celník je při provádění služebního zákroku povinen, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy.

(2) Pokud to povaha služebního zákroku vyžaduje, použije celník před výzvou slov "jménem zákona!".

(3) Každý je povinen uposlechnout výzvy zakročujícího celníka.

§ 18

Okolností, která nedovoluje poučení osoby o jejích právech podle § 14 odst. 1, nebo která nedovoluje použít výzvy podle § 17 odst. 1, nebo která nedovoluje prokázání příslušnosti k celní správě podle § 11 odst. 1, je zejména bezprostřední napadení celníka nebo bezprostřední ohrožení života nebo zdraví jiné osoby.

§ 19

Povinnost mlčenlivosti

(1) Celník je kromě mlčenlivosti stanovené jiným právním předpisem povinen zachovávat také mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámil při plnění úkolů v oblasti celnictví nebo v souvislosti s nimi a které v zájmu zabezpečení úkolů v oblasti celnictví nebo v zájmu jiných osob vyžadují, aby zůstaly utajeny před nepovolanými osobami. Tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru celníka.

(2) Každý, koho celní orgány nebo celník požádají o poskytnutí pomoci, je povinen, byl-li řádně poučen, zachovat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti s požadovanou nebo poskytnutou pomocí dověděl.

(3) Povinnosti mlčenlivosti se nemůže celník dovolávat vůči policejnímu orgánu, státnímu zástupci, soudu, jinému bezpečnostnímu sboru včetně bezpečnostního sboru členského státu Evropské unie a kontrolním orgánům, pokud jde o údaje potřebné k plnění jejich působnosti na základě zákona nebo mezinárodní smlouvy.

(4) Povinnosti mlčenlivosti je oprávněn zprostit celníka nebo osobu uvedenou v odstavci 2 generální ředitel nebo jím pověřená osoba. Generálního ředitele zprošťuje mlčenlivosti ministr nebo jím určená osoba.

Hlava IV

Oprávnění celníka

§ 20

Oprávnění požadovat vysvětlení

(1) Celník je oprávněn požadovat potřebná vysvětlení od osoby a případně ji vyzvat, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo, v případech, kdy tato osoba může přispět k objasnění skutečností důležitých pro,

- a) odhalení trestného činu nebo správního deliktu souvisejícího s porušením celních předpisů, nebo

- b) odhalení trestného činu nebo správního deliktu souvisejícího s porušením celních předpisů, a jejich pachatele, k němuž došlo mimo území České republiky na území Evropských společenství nebo státu, s nímž má Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu o spolupráci a vzájemné pomoci v celní oblasti.

Osoba je povinna požadavku nebo výzvě vyhovět.

(2) Vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by jí sobě nebo osobě blízké, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek. Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jí porušila státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti zproštěna příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Celník je povinen osobu předem poučít o možnosti odepřít vysvětlení.

(3) Kdo se dostaví na výzvu, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého výtěžku (dále jen "náhrada"). Náhradu poskytuje Generální ředitelství cel. Nárok na náhradu nemá ten, kdo se dostavil jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Nárok na náhradu zaniká, jestliže jej osoba neuplatní do sedmi dnů ode dne, kdy se na výzvu podle odstavce 1 dostavila. O tom musí být osoba poučena.

(4) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě podle odstavce 1, může být předvedena celníkem na nejbližší celní orgán k sepsání protokolu o podání vysvětlení. Protokol o podání vysvětlení musí být s osobou sepsán bez zbytečného odkladu po jejím předvedení; po jeho sepsání celník osobu propustí.

(5) O předvedení sepíše celník úřední záznam.

§ 21

Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

(1) Prokázání totožnosti znamená prokázání jména a příjmení, data narození a bydliště osoby. Důvod ke zjišťování totožnosti určuje míru spolehlivosti, s níž se zjištění provádí.

(2) Celník je oprávněn vyzvat k prokázání totožnosti osobu

- a) přistiženou při jednání, které má znaky trestného činu nebo správního deliktu v souvislosti s porušením celních předpisů,
- b) která odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby,
- c) od které je požadováno vysvětlení podle § 20,
- d) kterou předvádí dle ustanovení tohoto zákona nebo jiného právního předpisu,
- e) u které je prováděn celní dohled a celní kontrola podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství,
- f) která vstupuje do prostor, místností a zařízení užívaných celními orgány, ministerstvem nebo orgány Finanční správy, v nichž celní orgány zabezpečují dodržování veřejného pořádku,
- g) která je oznamovatelem,
- h) při výkonu činností v oblasti placení peněžitých plnění.

Osoba je povinna výzvě vyhovět.

(3) Celník bez zbytečného odkladu předá policii osobu, u které při zjišťování její totožnosti vznikne důvodné podezření, že jde o osobu hledanou. Celník bez zbytečného odkladu uvědomí policii, pokud se při zjišťování totožnosti zjistí, že se jedná o osobu pohřešovanou.

(4) Odmítne-li osoba uvedená v odstavci 2 prokázat svou totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po předchozím poskytnutí potřebné součinnosti k prokázání své totožnosti, je celník oprávněn tuto osobu předvést na celní orgán k provedení služebních úkonů za účelem zjištění její totožnosti a objasnění věci. Po zjištění totožnosti osoby celník předvedenou osobu propustí, nebrání-li tomu zákonné důvody.

(5) Nejistí-li celník totožnost osoby předvedené podle odstavce 4 do šesti hodin od předvedení, ani na základě sdělených údajů ani v evidencích vedených podle jiného právního předpisu a je-li podezření, že předvedená osoba uvádí nepravdivé údaje ke své osobě, předá ji nejbližšímu orgánu policie.

(6) O předvedení a provedených služebních úkonech sepíše celník úřední záznam.

§ 22

Oprávnění požadovat poskytnutí pomoci

(1) Celník je oprávněn v případě nebezpečí bezprostředního ohrožení života a zdraví nebo majetku požádat každého o pomoc.

(2) Kdo byl o tuto pomoc požádán, je povinen požadovanou pomoc poskytnout. Nemusí tak učinit, jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké, nebo brání-li tomu jiné důležité okolnosti.

(3) Kdo na požádání poskytne pomoc, má nárok na náhradu nutných výdajů a na náhradu ušlého zisku. Náhradu poskytuje Generální ředitelství cel.

§ 23

Zajištění osoby

(1) Celník je oprávněn zajistit osobu, která

a) svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život anebo život nebo zdraví jiných osob,

b) se pokusila o útěk při předvedení,

c) v místnostech nebo prostorech určených k užívání celními orgány, ministerstvem nebo orgány Finanční správy, v nichž celní orgány zabezpečují dodržování veřejného pořádku, se chová násilně nebo slovně uráží celníka nebo jinou osobu, anebo úmyslně znečišťuje či poškozuje zařízení nebo majetek státu,

d) byla přistižena při jednání, které má znaky trestného činu nebo správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat nebo bude mařit řádné objasnění věci,

e) odpovídá popisu hledané osoby.

(2) Pominou-li důvody zajištění, je celník povinen osobu ihned propustit.

(3) Zajištění může trvat nejdéle 24 hodin od okamžiku omezení osobní svobody.

(4) Po zajištění je celník povinen na žádost osoby zajištěné vyrozumět o této skutečnosti osobu blízkou, popřípadě jinou jí určenou osobu. Jedná-li se o osobu mladší 18 let, je celník povinen vyrozumět zákonného zástupce této osoby a příslušný orgán péče o mládež; jedná-li se o osobu mladší patnácti let, vždy též bez odkladu vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dětí. Jde-li o vojáka, je celník povinen vyrozumět nejbližší vojenský útvar.

(5) O zajištění osoby sepíše celník úřední záznam.

§ 24

Oprávnění k omezení pohybu agresivních osob

(1) Osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo celníka nebo poškozují cizí majetek nebo se pokusí o útěk, může být omezena možnost volného pohybu připoutáním k vhodnému předmětu.

(2) Omezením volného pohybu může trvat pouze po dobu, než osoba od násilného chování upustí nebo než bude předána orgánům policie, nejdéle však dvě hodiny.

(3) O důvodech použití tohoto oprávnění sepíše celník úřední záznam.

§ 25

Oprávnění k použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla

(1) Celník je oprávněn použit jako donucovacího prostředku podle § 34 odst. 1 písm. f) technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla zajištěného anebo odňatého podle jiného právního předpisu.

(2) Technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla z důvodu uvedeného v odstavci 1 nelze použít, jde-li o vozidlo, které tvoří překážku silničního provozu.

(3) Technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla lze použít ještě před doručením rozhodnutí o zajištění nebo usnesení o odnětí předmětného vozidla osobě, které se zajišťuje nebo odnímá, jestliže hrozí nebezpečí, že účel zajištění nebo odnětí bude zmařen, nebudou-li technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla použity neprodleně.

(4) Je-li rozhodnuto o vrácení zajištěného vozidla, technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla se neprodleně odstraní.

(5) Na použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla podle odstavce 1 se nevztahují ustanovení § 38 odst. 2 až 4.

§ 26

Oprávnění odebrat zbraň

(1) Existuje-li důvodné podezření, je celník oprávněn přesvědčit se, zda osoba nemá u sebe zbraň, kterou by mohla ohrozit život nebo zdraví své nebo jiné osoby, a zbraň odebrat, jde-li o osobu

a) předváděnou nebo zajištěnou celními orgány,

b) u které je prováděn celní dohled a celní kontrola podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství,

- c) která vstupuje do prostor, místností nebo zařízení určených k užívání celními orgány, ministerstvem nebo orgány Finanční správy, v nichž celní orgány zabezpečují dodržování veřejného pořádku, nebo
- d) u které je zajišťováno placení peněžitých plnění celními orgány podle jiných právních předpisů.

(2) Zbraň podle odstavce 1 se rozumí cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější.

(3) Zbraň odebranou podle odstavce 1 je celník povinen vrátit proti podpisu osobě, které byla zbraň odebrána, pokud pominuly důvody odebrání zbraně. To neplatí, brání-li vrácení zbraně zákonné důvody. O odebrání zbraně vystaví celník osobě, které byla odebrána, potvrzení.

§ 27

Oprávnění zakázat vstup na určená místa

(1) Vyžaduje-li to splnění konkrétního úkolu celního orgánu, je celník oprávněn přikázat každému, aby po dobu nezbytně nutnou

- a) nevstupoval na celníkem určené místo (dále jen „určené místo“),
- b) se nezdržoval na určeném místě, nebo
- c) setrval na určeném místě, hrozí-li vážné ohrožení života nebo zdraví.

(2) K vyznačení nebo ohraničení určeného místa může být použito technických prostředků. Je-li jako technický prostředek použit pás s označením „Celní správa“, jde o příkaz podle odstavce 1. Druhy technických prostředků a způsob jejich použití stanoví ministerstvo vyhláškou.

§ 28

Oprávnění ke kontrole osob a dopravních prostředků

Při odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, při pátrání po zboží protiprávně dovezeném nebo vyvezeném nebo odňatém celnímu dohledu a zjišťování osoby, která zboží tomuto dohledu odňala nebo se tohoto odnětí zúčastnila, při kontrolní činnosti a při zabezpečování a plnění úkolů vyplývajících z celních předpisů nebo mezinárodních smluv je celník oprávněn zastavovat osoby a dopravní prostředky, provádět kontrolu zavazadel, dopravních prostředků, jejich nákladů, přepravních a průvodních listin. Při zastavování dopravních prostředků postupuje celník obdobně jako příslušník policie.

§ 29

Oprávnění k plnění úkolů na území jiného státu

(1) Celník je oprávněn plnit úkoly v oblasti celnictví na území jiného státu způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou.

(2) Osoba pověřená celním orgánem jiného státu je oprávněna plnit úkoly v oblasti celnictví na území České republiky způsobem, v rozsahu a za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou.

Hlava V

Operativně pátrací prostředky a kontrola

§ 30

Použití operativně pátracích prostředků

(1) Celní orgány jsou pro plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv oprávněny používat operativně pátrací prostředky stanovené trestním řádem při provádění dohledu nad osobami, o kterých existují závažné důvody domnívat se, že porušují nebo porušily celní předpisy druhé smluvní strany.

(2) Operativně pátrací prostředky mohou být použity jen tehdy, jestliže by porušení právních předpisů, jejichž prováděním jsou celní orgány pověřeny, v případě, že by k němu došlo v tuzemsku, bylo posuzováno podle trestního zákona jako úmyslný trestný čin.

§ 31

(1) Prováděním dohledu podle § 30 nejsou dotčena práva a povinnosti celních orgánů vyplývající z předpisů o trestním řízení.

(2) Používáním operativně pátracích prostředků nesmí být sledován jiný účel, než který je uveden v příslušné mezinárodní smlouvě; práva a svobody osob lze omezit jen v míře nezbytně nutné.

(3) Celní orgány jsou povinny zabezpečit ochranu operativně pátracích prostředků, jakož i informací získaných při provádění dohledu podle § 35 před vyzrazením a zneužitím.

§ 32

Kontrola použití

(1) Kontrolu použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu a použití sledování osob a věcí podle jiného právního předpisu vykonává Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje kontrolní orgán. Kontrolní orgán se skládá z pěti poslanců výboru určeného Poslaneckou sněmovnou.

(2) Ministr předkládá kontrolnímu orgánu nejméně dvakrát ročně a dále na jeho žádost veškeré požadované informace o použití prostředků podle odstavce 1.

(3) Členové kontrolního orgánu jsou povinni zachovávat tajnost utajovaných informací, o kterých se dozvěděli v souvislosti s výkonem této funkce. Tímto ustanovením nejsou dotčeny předpisy o ochraně utajovaných informací.

§ 33

Oprávnění k používání podpůrných operativně pátracích prostředků

Celník je při předcházení trestným činům, v souvislosti s řízením o trestných činech a při plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv oprávněn používat podpůrné operativně pátrací prostředky, kterými jsou krycí doklady a krycí prostředky, zabezpečovací a nástrahová technika, zvláštní finanční prostředky a využití informátora.

§ 34

Krycí doklad a krycí prostředek

(1) Krycím dokladem je listina, popřípadě jiný dokument sloužící k zastírání skutečné totožnosti osoby anebo k jiným podobným účelům.

(2) Krycím prostředkem je prostředek k zastírání skutečné činnosti celních orgánů podle § 26.

(3) Krycím dokladem nesmí být průkaz poslance nebo senátora, člena vlády, guvernéra České národní banky, člena Nejvyššího kontrolního úřadu a soudce Ústavního soudu, služební průkaz soudce a státního zástupce a doklad žijící nebo zemřelé osoby.

(4) Krycí doklad vydává Ministerstvo vnitra na základě rozhodnutí ministra.

§ 35

Zabezpečovací a nástrahová technika

Zabezpečovací a nástrahovou technikou jsou technické prostředky, zařízení a jejich soubory používané za účelem zabezpečení ochrany majetku a zamezení nedovolené manipulaci se zbožím. Použitím zabezpečovací a nástrahové techniky nesmí být porušena nedotknutelnost obydlí, listovního tajemství nebo jiným způsobem zasahováno do ústavně zaručených práv a svobod.

§ 36

Zvláštní finanční prostředky

(1) Zvláštními finančními prostředky jsou vyčleněné finanční prostředky, používané k úhradě některých výdajů v souvislosti s používáním operativně pátracích prostředků a ostatních podpůrných operativně pátracích prostředků. Na nakládání se zvláštními finančními prostředky se nevztahují právní předpisy upravující hospodaření s peněžními prostředky státu.

(2) Celník nakládající se zvláštními finančními prostředky je povinen s nimi nakládat hospodárně a řádně v souladu s účelem, na který byly poskytnuty.

(3) Pravidla pro nakládání se zvláštními finančními prostředky stanoví na návrh generálního ředitele ministr.

§ 37

Informátor

(1) Informátorem je fyzická osoba poskytující celní správě informace a služby takovým způsobem, aby nebyla vyražena její spolupráce s celní správou.

(2) Informátorovi lze poskytnout za jeho činnost finanční nebo věcnou odměnu.

Hlava VI

Použití donucovacích prostředků a zbraně

§ 38

Donucovací prostředky

(1) Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) pouta,
- e) služební pes,
- f) technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla,
- g) zastavovací pás a jiné prostředky k nucenému zastavení vozidla,
- h) úder střelnou zbraní,
- i) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- j) varovný výstřel,
- k) zásahová výbuška,
- l) prostředek k zamezení prostorové orientace.

(2) Donucovací prostředky je celník oprávněn použít v zájmu ochrany veřejného pořádku v místnostech nebo prostorech užívaných celními orgány nebo orgány Finanční správy, v nichž celní orgány zabezpečují dodržování veřejného pořádku, a dále v zájmu ochrany bezpečnosti osob, své vlastní a majetku, proti osobě, která je ohrožuje.

(3) Před použitím donucovacích prostředků je celník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito některého z donucovacích prostředků. To neplatí v případě ustanovení odstavce 1 písm. f). Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví nebo život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

(4) O tom, který z donucovacích prostředků použije, rozhoduje celník podle konkrétní situace tak, aby dosáhl účelu sledovaného služebním zákrokem; přitom použije takového donucovacího prostředku, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání.

(5) Celník je povinen dbát, aby použitím donucovacího prostředku nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti protiprávního jednání.

§ 39

Použití zbraně

(1) Celník je oprávněn použít zbraň jen

- a) v případě nutné obrany nebo v krajní nouzi,
- b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt,
- c) nelze-li jinak překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku,

- d) aby zamezil útěku pachatele zvláště závažného úmyslného trestného činu, jehož nemůže jiným způsobem zadržet,
- e) aby přinutil k zastavení dopravní prostředek, jehož řidič na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle jiného právního předpisu nezastaví a nelze-li jej zastavit jiným způsobem,
- f) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje chráněný objekt celní správy nebo objekt orgánů Finanční správy, v nichž celní orgány zabezpečují dodržování veřejného pořádku, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od tohoto útoku,
- g) aby zneškodnil zvíře bezprostředně ohrožující život nebo zdraví osob,
- h) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozby střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstřel, neuposlechne pokynů celníka směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby.

(2) Zbraní podle odstavce 1 je zbraň střelná, včetně střeliva a doplňků zbraně, dále zbraň bodná a sečná, výbušnina, speciální výbušný předmět, průlomový pyrotechnický prostředek a speciální náloživo.

(3) Použití zbraně celníkem v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné pouze tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků by bylo zřejmě neúčinné.

(4) Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je celník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a věc nesnese odkladu.

(5) Při použití zbraně je celník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život nebo zdraví jiných osob, a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Povinnosti celníka po použití donucovacích prostředků a zbraně

§ 40

(1) Jestliže celník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření.

(2) Po každém použití zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je celník povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit všechny neodkladné úkony, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

§ 41

(1) Každý služební zákrok, při kterém bylo použito donucovacích prostředků nebo zbraně, je celník povinen bezodkladně hlásit svému nadřízenému.

(2) O použití donucovacích prostředků nebo zbraně je celník povinen podat svému nadřízenému písemné hlášení s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití.

(3) Vzniknou-li pochybnosti o oprávněnosti nebo přiměřenosti použití donucovacích prostředků nebo zbraně anebo byla-li při jejich použití způsobena smrt, újma na zdraví nebo

škoda na majetku, je nadřízený povinen zjistit, zda jich bylo použito v souladu se zákonem. O výsledku tohoto zjištění sepíše úřední záznam.

§ 42

Zvláštní omezení

Při služebním zákroku proti těhotné ženě, osobě vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou a osobě zjevně mladší 15 let nesmí celník použít donucovacích prostředků podle § 38 odst. 1 písm. a), pokud se jedná o údery a kopy sebeobrany, § 38 odst. 1 písm. b) až e) a h) až k) a zbraně (§ 39), vyjma případů, kdy útok těchto osob bezprostředně ohrožuje život a zdraví celníka nebo jiných osob, nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

Hlava VII

Povinnosti a oprávnění občanského zaměstnance

§ 43

(1) Ustanovení § 19 se na občanského zaměstnance uplatní obdobně.

(2) Občanský zaměstnanec je oprávněn při zajišťování placení peněžitých plnění vyzvat osobu, u níž je úkon v rámci zajišťování prováděn, k prokázání totožnosti. Osoba je povinna výzvě vyhovět.

(3) Odmítne-li osoba prokázat svou totožnost nebo nemůže-li ji prokázat, je občanský zaměstnanec oprávněn požádat o její předvedení a zjištění totožnosti podle § 21 odst. 4 až 6.

Hlava VIII

Náhrada škody

§ 44

(1) Stát odpovídá za škodu osobě, která poskytla pomoc celním orgánům, celníkovi nebo občanskému zaměstnanci na jejich žádost nebo s jejich vědomím (dále jen „poškozený“). Stát se této odpovědnosti může zprostit jen tehdy, způsobí-li si tuto škodu poškozený úmyslně sám.

(2) Došlo-li u poškozeného k újmě na zdraví nebo smrti, určí se rozsah a výše náhrady škody podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví v některých zvláštních případech. Vláda stanoví nařízením, ve kterých případech a v jakém rozsahu

a) náleží poškozenému, vedle nároků podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví v některých zvláštních případech, jednorázové mimořádné odškodnění,

b) se zvyšuje jednorázové odškodnění náležející podle ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za škodu na zdraví v některých zvláštních případech pozůstalým po poškozeném, a kdy lze takové odškodnění přiznat osobám, které byly na poškozeném odkázány výživou.

(3) Stát odpovídá i za škodu na věcech, která poškozenému vznikla v souvislosti s poskytnutím pomoci. Přitom se hradí skutečná škoda, a to uvedením v předešlý stav; není-li

to možné nebo účelné, hradí se v penězích. Poškozenému může být přiznána i úhrada nákladů spojených s pořízením nové věci náhradou za věc poškozenou.

(4) Stát odpovídá i za škodu, kterou poškozený způsobil v souvislosti s pomocí poskytnutou celním orgánům, celníkovi nebo občanskému zaměstnanci.

(5) Stát odpovídá i za škodu způsobenou celníkem nebo občanským zaměstnancem při plnění úkolů v oblasti celnictví způsobem uvedeným v § 8 až 38; to neplatí, pokud se jedná o škodu způsobenou osobě, která svým protiprávním jednáním oprávněný služební zákrok nebo služební úkon vyvolala.

(6) Náhradu škody poskytuje jménem státu Generální ředitelství cel.

ČÁST ČTVRTÁ SPRÁVNÍ DELIKTY

§ 45

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) poruší povinnost mlčenlivosti podle § 19 odst. 2,
- b) poruší povinnost nevstupovat na určená místa podle § 32 odst. 1,
- c) neuposlechne výzvy celního orgánu nebo celníka nebo jinak jim brání při výkonu jejich činnosti,
- d) vnikne lstí, nedovoleným překonáním uzamčení nebo překonáním jiné jistící překážky s použitím síly do uzavřeného objektu nebo prostoru, v nichž sídlí celní orgány, anebo do objektu nebo prostoru, ve kterých celní správa zabezpečuje dodržování veřejného pořádku, nebo
- e) na místě veřejnosti přístupném
  1. nosí služební stejnokroj celní správy, nebo takové součásti stejnokroje, které jsou s úplným stejnokrojem celní správy zaměnitelné,
  2. užívá na vozidle zvláštní barevné provedení nebo označení používané na služebních vozidlech celní správy anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné.

(2) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že

- a) v rozporu s § 7 použije slova „celní správa“ anebo slovo od nich odvozené ve svém názvu nebo obchodní firmě, nebo
- b) na místě veřejnosti přístupném užívá na vozidle zvláštní barevné provedení nebo označení používané na služebních vozidlech celní správy anebo zvláštní barevné provedení a označení s ním zřejmě zaměnitelné.

(3) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 5 000 Kč. Za správní delikt podle odstavce 2 písm. a) se uloží pokuta do 20 000 Kč a za správní delikt podle odstavce 2 písm. b) pokuta do 5 000 Kč.

§ 46

(1) Při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, a k okolnostem, za nichž byl spáchán.

(2) Odpovědnost za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 1 roku ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy byl spáchán.

(3) Správní delikty podle tohoto zákona v prvním stupni projednává celní úřad místně příslušný podle místa spáchání správního deliktu.

(4) Na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení tohoto zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby.

(5) Pokuta je splatná do 30 dnů ode dne, kdy rozhodnutí o jejím uložení nabylo právní moci.

(6) Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

ČÁST PÁTÁ

ZPRACOVÁNÍ INFORMACÍ CELNÍMI ORGÁNY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Hlava I

Obecná ustanovení o zpracování informací celními orgány

§ 47

(1) Celní orgány zpracovávají v souladu s tímto zákonem a jiným právním předpisem informace včetně osobních údajů v rozsahu nezbytném pro plnění svých úkolů.

(2) Zpracovávané údaje musí celní orgány zabezpečit před neoprávněným přístupem, změnou, zničením, ztrátou nebo odcizením, zneužitím nebo jiným neoprávněným zpracováním. Tímto nejsou dotčeny povinnosti podle jiného právního předpisu.

(3) Celní orgány předávají orgánům veřejné správy informace včetně informací zpracovávaných v databázích celní správy, které získaly při plnění úkolů v oblasti celnictví, je-li to nezbytné pro plnění úkolů v rámci působnosti orgánů veřejné správy a nestanoví-li tento zákon nebo jiný právní předpis jinak.

(4) Celní orgány informace nepředají, pokud by to ohrozilo plnění úkolů celní správy v oblasti celnictví.

Hlava II

Poskytování údajů z evidencí

§ 48

Společná ustanovení pro poskytování údajů z evidencí

(1) Celní orgány mohou v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu v oblasti celnictví žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací z evidencí provozovaných na základě jiného právního předpisu. Správce evidence nebo zpracovatel poskytne informace bezplatně, nestanoví-li jiný právní předpis jinak. Správce evidence nebo zpracovatel jsou povinni žádosti bez zbytečného odkladu vyhovět, nestanoví-li jiný právní předpis pro poskytnutí informací celním orgánům jinak.

(2) Celní orgány mohou v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu v oblasti celnictví žádat od správce evidence nebo zpracovatele poskytnutí informací ze základního registru obyvatel, agendového informačního systému evidence obyvatel, evidence občanů Evropské unie a cizinců, evidence občanských průkazů, evidence cestovních dokladů, evidence diplomatických a služebních pasů, evidence motorových vozidel, registru rodných čísel, evidence údajů o mýtném, katastru nemovitostí, registru řidičů, rejstříku trestů a databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby způsobem umožňujícím dálkový a nepřetržitý přístup; v případě evidence občanských průkazů a evidence cestovních dokladů lze informace poskytnout způsobem umožňujícím pouze nepřetržitý přístup; v případě databáze účastníků veřejně dostupné telefonní služby se informace poskytují ve formě a rozsahu stanoveném jiným právním předpisem.

(3) Celní orgány jsou oprávněny v rozsahu potřebném pro splnění konkrétního úkolu celní správy požadovat od dalších orgánů veřejné správy, jakož i od právnické nebo fyzické osoby potřebné podklady a informace včetně osobních údajů. Tyto orgány a osoby jsou povinny požadovanou pomoc poskytnout, nemusí tak učinit, brání-li jim v tom zákonná nebo státem uznávaná mlčenlivost anebo plnění jiné zákonné povinnosti. Fyzická osoba tak nemusí učinit, pokud by poskytnutím pomoci vystavila vážnému ohrožení sebe nebo osobu blízkou

(4) Údaje musí být předávány způsobem, který umožňuje uchování identifikačních údajů o celním orgánu nebo o celníkovi, který o poskytnutí údajů žádal, a o účelu, k němuž bylo poskytnutí údajů žádáno, nejméně po dobu 5 let. O skutečnostech podle věty první je správce evidence nebo zpracovatel povinen zachovávat mlčenlivost.

Hlava III

Zpracování osobních údajů celními orgány

§ 49

Zpracovávání osobních údajů

(1) Celní orgány zpracovávají osobní údaje, včetně sdružování osobních údajů, o osobách,

- a) u kterých je nebo byl prováděn celní dohled a celní kontrola podle přímo použitelného předpisu Evropských společenství, služební úkon nebo služební zákrok,
- b) které porušily celní předpisy nebo jsou důvodně podezřelé z jejich porušování, anebo které mohou o porušení celních předpisů podat informace,
- c) vůči kterým jsou ze strany pověřeného celního orgánu činěny úkony trestního řízení nebo
- d) které jsou nebo byly účastníky řízení před celními orgány.

(2) Celní orgány nejméně jednou za 3 roky ověřují, zda byly zlikvidovány osobní údaje, u nichž pominul účel, pro který byly zpracovány. Zjistí-li, že tomu tak není, tento stav bezodkladně napraví. To neplatí pro uchovávání osobních údajů obsažených v dokumentech, které podléhají archivaci podle jiného právního předpisu.

(3) Předávají-li celní orgány osobní údaje do zahraničí z důvodu uplatnění důležitého veřejného zájmu vyplývajícího z tohoto zákona nebo z mezinárodní smlouvy, mohou tak učinit bez povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů.

§ 50

Sdělení osobních údajů

Celní orgány na písemnou žádost sdělí žadateli osobní údaje vztahující se k jeho osobě, a to do 30 dnů od doručení žádosti, s výjimkou údajů, jejichž sdělením by došlo k ohrožení plnění úkolů celních orgánů nebo k ohrožení oprávněných zájmů třetí osoby.

§ 51

Zpracovávání nepřesných údajů

Celní orgány neprodleně po doručení písemné žádosti bezplatně zlikvidují nebo opraví nepřesné osobní údaje.

Hlava IV

Mezinárodní spolupráce

§ 52

Přístup k údajům Schengenského informačního systému a zařazování údajů do tohoto systému

(1) Celní orgány mají přístup k údajům z informačního systému vytvořeného státy, které jsou vázány mezinárodními smlouvami o odstraňování kontrol na společných hranicích a s nimi souvisejícími předpisy Evropské unie (dále jen "Schengenský informační systém"), a oprávnění v těchto údajích vyhledávat, a to pouze pro potřebu plnění úkolů

- a) pověřeného celního orgánu,
- b) celního dohledu a celní kontroly,
- c) pátrání po zboží protiprávně dovezeném, vyvezeném nebo odňatém celnímu dohledu,
- d) v oblasti koordinace činností uvedených v písmenech a) až c).

(2) Údaje určené k zařazení do Schengenského informačního systému předávají celní orgány Policejnímu prezidiu České republiky, které zabezpečí jejich zařazení.

§ 53

Výměna informací s členskými státy Evropské unie v rámci policejní spolupráce

(1) Pověřený celní orgán může na žádost poskytnout v rámci operativně pátrací činnosti donucovacímu orgánu nezbytné operativní informace.

(2) S výjimkou Europolu a Eurojustu mohou být operativní informace předány pouze donucovacímu orgánu uvedenému v prohlášení členského státu uloženém u generálního sekretariátu Rady Evropské unie.

(3) Operativní informace získané od jiného členského státu nebo od třetí země mohou být dále poskytovány pouze se souhlasem státu, který je poskytl.

(4) Pověřený celní orgán může nezbytné operativní informace v rozsahu své působnosti od donucovacího orgánu dožadovat, pokud existuje důvodný předpoklad, že takové informace jsou tomuto orgánu dostupné. Vzor žádosti o poskytnutí operativních informací je uveden v příloze č. 5 k tomuto zákonu.

§ 54

Lhůty pro vyřizování žádosti

(1) Nebrání-li tomu vážné důvody, poskytne pověřený celní orgán požadované operativní informace donucovacímu orgánu do

- a) 14 dnů ode dne přijetí žádosti, nebo
- b) nacházejí-li se tyto informace v databázi přímo dostupné pověřenému celnímu orgánu a týkají-li se trestných činů uvedených v § 412 trestního řádu do
  1. 7 dnů ode dne přijetí žádosti, nebo
  2. 8 hodin od okamžiku přijetí žádosti v naléhavých případech.

(2) Nelze-li požadované operativní informace ve lhůtách stanovených v odstavci 1 poskytnout, sdělí pověřený celní orgán neprodleně donucovacímu orgánu důvody, pro které tak nelze učinit. Je-li poskytnutí operativních informací spojeno s nepřiměřeným zatížením, může pověřený celní orgán lhůtu stanovenou v odstavci 1 písm. b) bodě 2 prodloužit. Takto prodloužená lhůta nesmí být delší než 3 dny ode dne přijetí žádosti a donucovací orgán musí být o jejím prodloužení neprodleně informován.

(3) Vzor formuláře, jímž pověřený celní orgán sdělí donucovacímu orgánu požadované operativní informace nebo důvody, pro které nelze operativní informace poskytnout ve stanovené lhůtě, je uveden v příloze č. 6 k tomuto zákonu.

§ 55

Spontánní výměna informací

Operativní informace týkající se vybraných trestných činů pověřený celní orgán poskytne neprodleně donucovacímu orgánu i bez žádosti, pokud existuje důvodný předpoklad, že tyto informace mohou být využity při předcházení trestné činnosti, odhalování a vyšetřování trestných činů nebo při přijímání opatření proti nim.

§ 56

Použití operativních informací

(1) Přijaté operativní informace může pověřený celní orgán použít výlučně pro provádění operativně pátrací činnosti nebo k zabránění bezprostředního a vážného ohrožení veřejné bezpečnosti. Pro jiné účely je nutný předchozí souhlas předávajícího členského státu; souhlas může být udělen již v okamžiku předání operativních informací.

(2) Pokud tak stanoví jiný právní předpis, lze donucovacímu orgánu stanovit při poskytnutí operativních informací podmínky pro jejich použití nebo pro oznámení výsledků operativně pátrací činnosti, v jejímž rámci k výměně těchto informací došlo.

(3) Odstavec 2 se nepoužije v případě, že

a) jsou operativní informace použity orgánem, který je právním předpisem členského státu, v němž má donucovací orgán sídlo, pověřen dohledem nad donucovacím orgánem,

b) použití operativních informací bylo předem konzultováno s pověřeným celním orgánem, a

c) použití operativních informací neohroží zájmy České republiky.

(4) Pověřený celní orgán může v odůvodněných případech požadovat od donucovacího orgánu sdělení, jakým způsobem byly předané operativní informace donucovacím orgánem použity nebo dále zpracovány.

(5) Operativní informace přijaté pověřeným celním orgánem nelze zveřejnit, pokud o to donucovací orgán požádá nebo tak stanoví jiný právní předpis.

§ 57

Neposkytnutí operativních informací

(1) Pověřený celní orgán donucovacímu orgánu operativní informace neposkytne, pokud lze důvodně předpokládat, že by jejich poskytnutí

a) poškodilo podstatné bezpečnostní zájmy České republiky,

b) ohrozilo úspěch probíhající operativně pátrací činnosti, vyšetřování nebo bezpečnost osob, nebo

c) bylo jednoznačně nepřiměřené nebo nepodstatné z hlediska účelu, pro který byla žádost podána.

(2) Poskytnutí operativních informací donucovacímu orgánu může pověřený celní orgán odmítnout, pokud se žádost týká trestného činu, za který může být podle českého právního řádu udělen trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 1 roku.

(3) Pověřený celní orgán sdělí donucovacímu orgánu na formuláři podle přílohy č. 6 k tomuto zákonu důvody odmítnutí poskytnutí operativních informací ve lhůtách podle § 54.

(4) Podléhá-li poskytnutí operativních informací souhlasu nebo povolení státního zástupce nebo soudce, pověřený celní orgán operativní informace donucovacímu orgánu poskytne až po udělení tohoto souhlasu.

§ 58

Zpracovávání osobních údajů v rámci policejní spolupráce

(1) V rámci výměny informací s členskými státy Evropské unie a jejich příslušnými orgány v oblasti policejní spolupráce celní orgány zajišťují ochranu osobních údajů, které jsou za některým z účelů uvedených v § 49 odst. 1 automatizovaně nebo neautomatizovaně zpracovávány a poskytovány

- a) mezi členskými státy,
- b) orgánům nebo informačním systémům zřízeným na základě ustanovení mezinárodní smlouvy,
- c) příslušným orgánům členských států orgány nebo informačními systémy podle písmene b).

(2) Osobní údaje podle odstavce 1 celní orgány zpracovávají v souladu s § 49. Celní orgány dále mohou tyto údaje zpracovávat pro historické, statistické nebo vědecké účely za předpokladu, že v konečném výstupu z tohoto zpracování budou obsaženy pouze zobecněné informace bez osobních údajů. Pro likvidaci osobních údajů, u nichž pominul účel, pro který byly zpracovávány, platí § 49 odst. 2 obdobně.

(3) Celní orgány nejsou povinné likvidovat osobní údaje podle § 49 odst. 2, u nichž existuje oprávněný důvod k domněnce, že by jejich likvidací byly poškozeny oprávněné zájmy subjektu údajů. Takové osobní údaje se blokují a mohou být zpracovávány pouze k účelu, který brání jejich likvidaci.

(4) Osobní údaje získané od příslušného orgánu jiného členského státu v rámci výměny informací podle § 53 mohou být kromě účelů, pro které byly původně poskytnuty, zpracovávány nebo poskytnuty pro účely podle odstavce 2 a dále pro účely

- a) celního pátrání, operativně pátrací činnosti a úkonů pověřeného celního orgánu v trestním řízení,
- b) jiná soudní a správní řízení, která přímo souvisejí s předcházením trestním činům, jejich vyšetřováním, odhalováním nebo stíháním nebo s výkonem trestů,
- c) zabránění bezprostřednímu a vážnému ohrožení veřejné bezpečnosti, nebo
- d) jakýkoli jiný účel pouze s předchozím souhlasem předávajícího členského státu nebo vnitrostátního subjektu údajů.

§ 59

Výměna osobních údajů s členskými státy Evropské unie a s jinými státy v rámci policejní spolupráce

(1) Osobní údaje získané od jiného členského státu v rámci výměny informací podle § 54 přijímající celní orgán neprodleně po jejich přijetí posoudí z hlediska jejich nezbytnosti pro účel, pro který byly poskytnuty. Přijímající celní orgán na žádost informuje příslušný orgán jiného členského státu, který údaje poskytl, o jejich zpracování podle § 58.

(2) Je-li zjištěno, že v rámci výměny informací podle § 54 byly příslušnému orgánu jiného členského státu poskytnuty nesprávné osobní údaje nebo že toto poskytnutí osobních údajů bylo nezákonné, je celní orgány, který osobní údaje poskytl, povinen o tom neprodleně vyrozumět přijímající orgán členského státu a tyto údaje z moci úřední zlikvidovat nebo blokovat podle § 58 odst. 3 anebo opravit. Pro opravu údajů platí § 51 obdobně.

(3) Při poskytnutí osobních údajů příslušnému orgánu jiného členského státu může předávající celní orgán stanovit lhůtu, po jejímž uplynutí musí přijímající orgán ověřit, zda byly zlikvidovány osobní údaje, u nichž pominul účel, pro který byly poskytnuty, zlikvidovat nepotřebné osobní údaje nebo osobní údaje blokovat z důvodů uvedených v § 58 odst. 3 anebo tyto údaje opravit, s výjimkou případů, kdy jsou osobní údaje v okamžiku uplynutí stanovené lhůty potřebné pro probíhající vyšetřování a stíhání trestných činů nebo pro výkon trestů. Pro stanovení lhůty podle věty první platí § 49 odst. 2 přiměřeně.

(4) O každé výměně osobních údajů mezi celními orgány a příslušnými orgány jiného členského státu se sepisuje protokol, který se na požádání předkládá Úřadu pro ochranu osobních údajů při jím prováděném dozoru podle zákona o ochraně osobních údajů.

(5) Osobní údaje poskytnuté celním orgánům příslušným orgánem jiného členského státu, mohou být dále poskytnuty třetím zemím nebo mezinárodním subjektům pouze za podmínek stanovených v § 49 odst. 3 a pouze pro účely předcházení trestným činům, jejich vyšetřování, odhalování nebo stíhání nebo výkon trestů.

(6) Osobní údaje mohou být poskytnuty podle odstavce 5 za podmínky, že

- a) přijímající orgán třetí země nebo mezinárodní subjekt odpovídají za předcházení trestným činům, jejich vyšetřování, odhalování nebo stíhání nebo výkon trestů,
- b) členský stát, od něhož byly údaje získány, udělil s jejich dalším poskytnutím souhlas; to neplatí v případě, že poskytnutí údajů je nezbytné pro zabránění bezprostřednímu a vážnému ohrožení veřejné bezpečnosti členského státu nebo třetí země nebo podstatných zájmů členského státu a že předchozí souhlas nelze včas získat. Podmínkou pro uplatnění této výjimky je neprodlené poskytnutí informace o jejím využití orgánu příslušnému pro udělení souhlasu,
- c) dotyčná třetí země nebo mezinárodní subjekt zajišťuje pro zamýšlené zpracování osobních údajů úroveň ochrany odpovídající ochraně stanovené na vnitrostátní úrovni jiným právním předpisem.

(7) Celní orgány v případě pochybností konzultují s Úřadem pro ochranu osobních údajů splnění podmínky podle odstavce 6 písm. c) s tím, že osobní údaje lze podle odstavce 5 poskytnout, aniž by přijímající subjekt splňoval stanovené podmínky, pokud

- a) takové poskytnutí údajů splňuje podmínky stanovené jiným právním předpisem, nebo

- b) přijímající třetí země nebo mezinárodní subjekt stanoví ochranná opatření, která lze v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů považovat za dostačující.

§ 60

Poskytnutí osobních údajů soukromým subjektům v rámci České republiky

(1) Osobní údaje poskytnuté celním orgánům příslušným orgánem jiného členského státu, mohou být dále poskytnuty soukromým subjektům pouze za podmínky, že

- a) příslušný orgán členského státu, od něhož byly údaje získány, udělil s jejich dalším poskytnutím souhlas,
- b) jejich poskytnutí nebrání žádné oprávněné zvláštní zájmy subjektu údajů,
- c) jejich poskytnutí soukromému subjektu je nutné v konkrétních případech ke splnění zákonem stanovené povinnosti, pro předcházení trestným činům, jejich vyšetřování, odhalování nebo stíhání nebo výkon trestů, k zabránění bezprostřednímu a vážnému ohrožení veřejné bezpečnosti nebo pro předcházení závažnému porušení práv fyzických osob.

(2) Celní orgán předávající osobní údaje podle odstavce 1 uvědomí přijímající soukromý subjekt o účelech, pro něž mohou být tyto údaje výlučně použity.

§ 61

Omezení práva subjektu údajů na přístup k informacím

V případě osobních údajů zpracovávaných a poskytovaných podle § 58 až 60 může celní orgán, který tyto údaje zpracovává, získal nebo poskytl rozhodnout, že žádosti subjektu údajů o informaci o zpracování svých osobních údajů podle jiného právního předpisu nevyhoví, pokud je neposkytnutí požadované informace nezbytné z důvodu

- a) zabránění maření úkonů trestního řízení nebo jiných úkonů týkajících se předcházení trestným činům, jejich vyšetřování, odhalování nebo stíhání, nebo ovlivnění těchto úkonů,
- b) zajištění ochrany veřejné nebo národní bezpečnosti, subjektu údajů nebo práv a svobod druhých osob.

ČÁST ŠESTÁ

USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚŘEČNÁ

§ 62

Společná ustanovení

(1) K provádění úkonů podle jiného právního předpisu při výrobě, úpravě, skladování a evidenci lihu je místně příslušný celní úřad, v jehož obvodu působnosti je líh vyráběn, upravován a skladován.

(2) Nelze-li místní příslušnost celního úřadu určit podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, je místně příslušný Celní úřad v Praze.

§ 63

Přechodná ustanovení

(1) Celní ředitelství a celní úřady zřízené podle dosavadních právních předpisů se zrušují.

(2) Řízení, která ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nebyla zrušenými celními ředitelstvími a zrušenými celními úřady ukončena, dokončí nástupnické celní úřady uvedené v přílohách č. 2 a 3 k tomuto zákonu, s výjimkou řízení uvedených v odstavcích 3 a 4.

(3) Řízení ve věci přezkoumání rozhodnutí vydaných zrušenými celními úřady podle jiných právních předpisů, která ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nebyla zrušenými celními ředitelstvími ukončena, dokončí Generální ředitelství cel.

(4) Řízení, která ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona nebyla zrušenými celními ředitelstvími a zrušenými celními úřady, nebo Generálním ředitelstvím cel ukončena, ve věcech svěřených tímto zákonem do výlučné působnosti Celního úřadu v Praze, Celního úřadu v Brně, Celního úřadu v Českých Budějovicích a Celního úřadu v Hradci Králové nebo Celního pátracího úřadu, dokončí tyto celní orgány.

(5) Jsou-li v rozhodnutích, pověřeních, osvědčeních nebo jiných správních aktech vydaných v daňovém nebo správním řízení uvedena zrušená celní ředitelství nebo zrušené celní úřady, rozumí se jimi nástupnické celní úřady podle tohoto zákona.

(6) Rozhodnutí vydaná do dne nabytí účinnosti tohoto zákona Generálním ředitelstvím cel v oblastech, kdy přechází věcná příslušnost na celní úřady, se považují za rozhodnutí vydaná těmito celními úřady.

(7) Spisovou agendu zrušených celních ředitelství a zrušených celních úřadů převezmou nástupnické celní úřady uvedené v přílohách č. 2 a 3 k tomuto zákonu.

§ 64

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se:

1. Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,

§ 65

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2010.

Názvy, sídla a územní působnost celních úřadů

Název celního úřadu	Sídlo	Územní působnost
Celní úřad pro hlavní město Prahu	Praha	Území územního samosprávného celku Hlavní město Praha s výjimkou celního prostoru Celního úřadu Praha Ruzyně
Celní úřad Praha Ruzyně	Praha	Celní prostor Celního úřadu Praha Ruzyně
Celní úřad v Českých Budějovicích	České Budějovice	Území územního samosprávného celku Jihočeský kraj
Celní úřad v Brně	Brno	Území územního samosprávného celku Jihomoravský kraj
Celní úřad v Karlových Varech	Karlovy Vary	Území územního samosprávného celku Karlovarský kraj
Celní úřad v Hradci Králové	Hradec Králové	Území územního samosprávného celku Královéhradecký kraj
Celní úřad v Liberci	Liberec	Území územního samosprávného celku Liberecký kraj
Celní úřad v Ostravě	Ostrava	Území územního samosprávného celku Moravskoslezský kraj
Celní úřad v Olomouci	Olomouc	Území územního samosprávného celku Olomoucký kraj
Celní úřad v Pardubicích	Pardubice	Území územního samosprávného celku Pardubický kraj
Celní úřad v Plzni	Plzeň	Území územního samosprávného celku Plzeňský kraj
Celní úřad v Praze	Praha	Území územního samosprávného celku Středočeský kraj
Celní úřad v Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Území územního samosprávného celku Ústecký kraj
Celní úřad v Jihlavě	Jihlava	Území územního samosprávného celku Vysočina
Celní úřad ve Zlíně	Zlín	Území územního samosprávného celku Zlínský kraj

Zrušená celní ředitelství a nástupnické celní úřady

Zrušené celní ředitelství	Nástupnický celní úřad
Celní ředitelství Brno	Celní úřad v Brně Celní úřad v Jihlavě
Celní ředitelství České Budějovice	Celní úřad v Českých Budějovicích

Celní ředitelství Hradec Králové	Celní úřad v Hradci Králové Celní úřad v Pardubicích
Celní ředitelství Olomouc	Celní úřad v Olomouci Celní úřad ve Zlíně
Celní ředitelství Ostrava	Celní úřad v Ostravě
Celní ředitelství Plzeň	Celní úřad v Karlových Varech Celní úřad v Plzni
Celní ředitelství Praha	Celní úřad pro hlavní město Prahu Celní úřad Praha Ruzyně Celní úřad v Praze
Celní ředitelství Ústí nad Labem	Celní úřad v Liberci Celní úřad v Ústí nad Labem

Příloha č. 3 k zákonu č. /2009 Sb.

Zrušené celní úřady a nástupnické celní úřady

	Zrušený celní úřad	Nástupnický celní úřad
1	Celní úřad Benešov	Celní úřad v Praze
2	Celní úřad Brno	Celní úřad v Brně
3	Celní úřad Břeclav	Celní úřad v Brně
4	Celní úřad Česká Lípa	Celní úřad v Liberci
5	Celní úřad České Budějovice	Celní úřad v Českých Budějovicích
6	Celní úřad Český Krumlov	Celní úřad v Českých Budějovicích
7	Celní úřad Děčín	Celní úřad v Ústí nad Labem
8	Celní úřad Domažlice	Celní úřad v Plzni
9	Celní úřad Frýdek-Místek	Celní úřad v Ostravě
10	Celní úřad Hodonín	Celní úřad v Brně
11	Celní úřad Hradec Králové	Celní úřad v Hradci Králové
12	Celní úřad Cheb	Celní úřad v Karlových Varech
13	Celní úřad Chomutov	Celní úřad v Ústí nad Labem
14	Celní úřad Jihlava	Celní úřad v Jihlavě
15	Celní úřad Jindřichův Hradec	Celní úřad v Českých Budějovicích
16	Celní úřad Karlovy Vary	Celní úřad v Karlových Varech
17	Celní úřad Karviná	Celní úřad v Ostravě
18	Celní úřad Kladno	Celní úřad v Praze
19	Celní úřad Klatovy	Celní úřad v Plzni
20	Celní úřad Kolín	Celní úřad v Praze
21	Celní úřad Krnov	Celní úřad v Ostravě
22	Celní úřad Liberec	Celní úřad v Liberci
23	Celní úřad Mělník	Celní úřad v Praze
24	Celní úřad Mladá Boleslav	Celní úřad v Praze
25	Celní úřad Most	Celní úřad v Ústí nad Labem
26	Celní úřad Mošnov	Celní úřad v Ostravě
27	Celní úřad Náchod	Celní úřad v Hradci Králové

28	Celní úřad Olomouc	Celní úřad v Olomouci
29	Celní úřad Opava	Celní úřad v Ostravě
30	Celní úřad Ostrava	Celní úřad v Ostravě
31	Celní úřad Pardubice	Celní úřad v Pardubicích
32	Celní úřad Plzeň	Celní úřad v Plzni
33	Celní úřad Praha 1	Celní úřad pro hlavní město Prahu
34	Celní úřad Praha 2	Celní úřad pro hlavní město Prahu
35	Celní úřad Praha D1	Celní úřad pro hlavní město Prahu
36	Celní úřad Praha D5	Celní úřad pro hlavní město Prahu
37	Celní úřad Praha D8	Celní úřad pro hlavní město Prahu
38	Celní úřad Praha Ruzyně	Celní úřad Praha Ruzyně
39	Celní úřad Prostějov	Celní úřad v Olomouci
40	Celní úřad Přerov	Celní úřad v Olomouci
41	Celní úřad Strakonice	Celní úřad v Českých Budějovicích
42	Celní úřad Svitavy	Celní úřad v Pardubicích
43	Celní úřad Šumperk	Celní úřad v Olomouci
44	Celní úřad Tábor	Celní úřad v Českých Budějovicích
45	Celní úřad Tachov	Celní úřad v Plzni
46	Celní úřad Trutnov	Celní úřad v Hradci Králové
47	Celní úřad Uherské Hradiště	Celní úřad ve Zlíně
48	Celní úřad Ústí nad Labem	Celní úřad v Ústí nad Labem
49	Celní úřad Ústí nad Orlicí	Celní úřad v Pardubicích
50	Celní úřad Valašské Meziříčí	Celní úřad ve Zlíně
51	Celní úřad Vyškov	Celní úřad v Brně
52	Celní úřad Zlín	Celní úřad ve Zlíně
53	Celní úřad Znojmo	Celní úřad v Brně
54	Celní úřad Žďár nad Sázavou	Celní úřad v Jihlavě

Příloha č. 4 k zákonu č. /2009 Sb.

Územní působnost Celního úřadu pro hlavní město Prahu a Celního úřadu pro Jihomoravský kraj v oblasti kontroly elektronického mýtného a systému časového zpoplatnění

Celní úřad	Územní působnost
Celní úřad pro hlavní město Prahu	Území územního samosprávného celku Hlavní město Praha Území územního samosprávného celku Jihočeský kraj Území územního samosprávného celku Karlovarský kraj Území územního samosprávného celku Královéhradecký kraj Území územního samosprávného celku Liberecký kraj Území územního samosprávného celku Pardubický kraj Území územního samosprávného celku Plzeňský kraj Území územního samosprávného celku Středočeský kraj Území územního samosprávného celku Ústecký kraj
Celní úřad v Brně	Území územního samosprávného celku Jihomoravský kraj

	Území územního samosprávného celku Moravskoslezský kraj
	Území územního samosprávného celku Olomoucký kraj
	Území územního samosprávného celku Vysočina
	Území územního samosprávného celku Zlínský kraj

Příloha č. 5 k zákonu č. /2009 Sb.

<h2>Výměna operativních informací podle § 53 a násl. zákona č. /2009 Sb.</h2>			
<h3>Formulář žádosti o sdělení operativních informací</h3>			
<h4>A. Základní informace</h4>			
Orgán, žádající o informace (zev, adresa, tel., fax, email)			
2. Osoba vyřizující žádost			
Členský stát, jemuž je žádost určena			
Datum a čas vyhotovení žádosti			
5. Referenční číslo žádosti			
6. Předchozí žádosti ☐ V konkrétním případě se jedná o první žádost o poskytnutí operativních informací ☐ V konkrétním případě se jedná o .....žádost o poskytnutí operativních informací			
7.	Předchozí žádosti		Odpověď
	Datum	Referenční číslo žádosti (v dožadujícím členském státě)	Datum Referenční číslo odpovědi (v dožádaném členském státě)
1)			
2)			
3)			
4)			
5)			
6)			
8. Žádost je zasílána více donucovacím orgánům v členském státě ☐ ne ☐ ano			
	☐ Národní jednotka Europolu/ Styčný důstojník Europolu		☐ K provedení ☐ Pouze k informaci
	☐ Národní ústředna Interpolu		☐ K provedení ☐ Pouze k informaci
	☐ Sirene		☐ K provedení ☐ Pouze k informaci
	☐ Styčný důstojník		☐ K provedení ☐ Pouze k informaci

	☐ Jiný donucovací orgán (nutno uvést název)	☐ K provedení ☐ Pouze k informaci
<p>9. Žádost je současně zasílána donucovacím orgánům ve více členských státech</p> <p>☐ ne ☐ ano</p> <p>pokud ano, uveďte členský stát a konkrétní donucovací orgán tohoto státu</p> <p style="text-align: right;">1</p>		
B Požadované operativní informace		
<p>1. Požadované operativní informace</p>		
<p>2. Druh trestného činu nebo povaha trestné činnosti, jež jsou předmětem operativně pátrací činnosti nebo vyšetřování (popis okolností, za kterých byl nebo by mohl být trestný čin spáchán, včetně doby, místa a míry účasti osoby na trestném činu, které se žádost o poskytnutí operativních informací týká)</p>		
<p>3. Totožnost osoby/osob, kterých se týká vyšetřování trestné činnosti nebo operativně pátrací činnosti, v rámci čehož jsou operativní informace požadovány</p>		
<p>4. Účel, pro který jsou operativní informace požadovány</p>		

5. Souvislost mezi účelem, pro který jsou operativní informace požadovány, a osobou, které se tyto informace týkají

2

6. Důvody, na jejichž základě se lze důvodně domnívat, že dané operativní informace jsou v dožadáném členském státě k dispozici

Lhůty pro poskytnutí operativních informací a omezení pro jejich použití

1. Žádost se týká operativních informací nacházejících se v databázi přímo dostupné donucovacímu orgánu a týká se trestného činu podle § 412 trestního řádu

ano   ne

Lhůty pro poskytnutí operativních informací

- 8 hodin s možností odkladu na tři dny (naléhavý případ) - § 54
- 1 týden - § 54

2. Žádost se netýká operativních informací nacházejících se v databázi přímo dostupné donucovacímu orgánu nebo se netýká trestného činu podle § 412 trestního řádu

Lhůta pro poskytnutí operativních informací

- 14 dnů - § 54

3. Důvody naléhavosti žádosti týkající se trestného činu podle § 412 trestního řádu

4. Souhlas s tím, aby poskytnuté operativní informace byly použity i k jiným účelům, než ke kterým byly poskytnuty, nebo k zabránění bezprostřednímu a vážnému ohrožení veřejné bezpečnosti
(nutno specifikovat
a) důvody, proč je o souhlas žádáno,
b) zda v případě udělení souhlasu lze při použití informací pro jiné účely uvádět poskytovatele informací či nikoliv,
c) zda je nutné žádat před každým konkrétním použitím informací pro jiné účely, než pro které byly požadovány, o souhlas s použitím informací pro tyto účely dožadovaný stát.)

3

5. Požadované operativní informace se týkají vybraných trestných činů (§ 54)

☐ účast na zločinném spolčení	☐ terorismus
☐ obchod s lidmi	☐ pohlavní zneužívání dětí a dětská pornografie
☐ nedovolený obchod s omamnými a psychotropními látkami	☐ nedovolený obchod se zbraněmi, střelivem a výbušninami
☐ korupce	☐ počítačová trestná činnost
☐ podvody včetně podvodů postihujících zájmy Evropských společenství ve smyslu Úmluvy ze dne 26. července 1995 o ochraně finančních zájmů evropských společenství	☐ trestná činnost proti životnímu prostředí, včetně nedovoleného obchodu s ohroženými živočišnými a rostlinnými druhy a jejich plemeny a odrůdami
☐ legalizace výnosů z trestné činnosti	☐ padělání měny
☐ trestné činy, jejichž stíhání a trestání je v pravomoci Mezinárodního trestního soudu	☐ nedovolený obchod s kulturními statky, včetně starožitností a uměleckých děl
☐ vražda, těžká újma na zdraví	☐ rasismus a xenofobie
☐ únos letadla nebo plavidla	☐ sabotáž
☐ žhářství	☐ znásilnění
☐ obchod s odcizenými vozidly	☐ podvodná jednání
☐ organizovaná nebo ozbrojená loupež	☐ padělání a pirátství výrobků
☐ vydírání a vymáhání peněz za ochranu	☐ padělání platebních prostředků
☐ napomáhání při nedovoleném překročení státní hranice a při nedovoleném pobytu	☐ padělání veřejných listin a obchod s veřejnými listinami
☐ nedovolený obchod s hormony a jinými růstovými stimulatory	☐ nedovolený obchod s jadernými a radioaktivními materiály
☐ únos, omezování osobní svobody a brání rukojmí	☐ nedovolený obchod s lidskými orgány a tkáněmi

4

Příloha č. 6 k zákonu č. /2009 Sb.

Výměna operativních informací podle § 53 a násl. zákona č. /2009 Sb.

Formulář pro sdělení operativních informací/

důvodů prodlení/ důvodů odmítnutí poskytnutí operativních informací	
ČESKÁ REPUBLIKA	
Pověřený celní orgán (název, adresa, tel., fax, email)	
Osoba vyřizující žádost	
Donucovací orgán, který žádost podal	
Datum a čas přijetí žádosti	
Referenční číslo žádosti	
Referenční číslo odpovědi	
Datum a referenční číslo předchozí žádosti	
Lhůta pro předání operativních informací	☐ 8 hodin (§ 54)
	☐ 1 týden (§ 54)
	☐ 14 dnů (§ 54)
A. Předání operativních informací a jejich použití	
<p>1. ☐ Použití operativních informací povoleno pouze k účelům, pro které byly požadovány. ☐ Použití operativních informací povoleno i pro jiné účely, než pro které byly požadovány. ☐ Použití operativních informací k jiným účelům, než pro které byly požadovány, je povoleno za následujících podmínek (§ 56 odst. 3).</p>	
<p>2. Spolehlivost zdroje operativních informací ☐ spolehlivý ☐ většinou spolehlivý ☐ nespolehlivý ☐ nelze hodnotit</p>	
<p>3. Přesnost předávaných operativních informací ☐ spolehlivé ☐ zjištěné zdrojem ☐ z doslechu potvrzené ☐ z doslechu nepotvrzené</p>	
<p>4. <u>Sdělení výsledku vyšetřování trestné činnosti nebo operativně pátrací činnosti, v jejichž rámci se výměna operativních informací uskutečnila, pověřenému celnímu orgánu</u> ☐ ano ☐ ne</p>	
<p>5. Důvody umožňující poskytnutí operativních informací v rámci spontánní výměny (§ 55)</p>	

B. Prodlení při poskytnutí operativních informací

1. Operativní informace nelze ve stanovené lhůtě poskytnout z těchto důvodů:

2. Operativní informace budou poskytnuty pravděpodobně do:

- 1 dne   2 dnů   3 dnů
 1 týdne   2 týdnů   3 týdnů
 1 měsíce

3. Žádost o povolení státního zástupce nebo soudce

- Bylo požádáno o povolení státního zástupce nebo soudce (§ 57 odst. 4).
Řízení o udělení/odmítnutí souhlasu bude trvat pravděpodobně   dnů.

C. Odmítnutí poskytnutí operativních informací

1. Důvody neposkytnutí operativních informací

- Požadované operativní informace nejsou dostupné.
 Dožadující donucovací orgán není uveden v seznamu uloženém u generálního sekretariátu Rady Evropské unie, to neplatí pro Europol a Eurojust (§ 53 odst. 2).
 Státní zástupce nebo soudce neudělil souhlas s poskytnutím operativních informací (§ 57 odst. 4).
 Požadované operativní informace byly získány prostřednictvím donucovacích opatření a jejich poskytnutí není vnitrostátním právem dovoleno.
 Požadované operativní informace nejsou v držení pověřených celních orgánů.
 Požadované operativní informace nejsou v držení orgánů veřejné moci nebo soukromých subjektů tak, aby byly dostupné pověřenému celnímu orgánu, aniž by musela být přijata donucovací opatření.
 Poskytnutí požadovaných informací by poškodilo podstatné bezpečnostní zájmy České republiky, ohrozilo úspěch probíhající operativně pátrací činnosti, vyšetřování nebo bezpečnost osob, nebo bylo jednoznačně nepřiměřené nebo nepodstatné z hlediska účelu, pro který byla žádost podána (§ 57 odst. 1).
 Požadované operativní informace byly získány od jiného státu a tento stát nedá k předání informací pověřenému celnímu orgánu souhlas (§ 53 odst. 3).

2. Pověřený celní orgán odmítá operativní informace poskytnout, neboť se žádost týká trestného činu, za který může být podle českého právního řádu udělen trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do jednoho roku.

Odůvodnění:

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. OBECNÁ ČÁST

1. Přehled platné právní úpravy

1.1 Základními právními předpisy, které upravují organizaci, postavení a věcnou a územní působnost celních orgánů jsou:

- zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o CS),
- zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (celní zákon),
- vyhláška Ministerstva financí č. 197/2001 Sb., o způsobu vnějšího označení a odznacích celní správy, vzorech služebních stejnokrojů a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel celní správy

1.2 Celní správa České republiky (CS) je tvořena třístupňovou soustavou orgánů. CS tvoří:

- Generální ředitelství cel (GŘC)
- celní ředitelství (CŘ)
- celní úřady (CÚ)

1.3 V současném zákoně o CS je upraveno postavení CS, její úkoly, organizace a řízení, přístupy do evidencí vedených jinými orgány státní správy, zpracování informací a osobních údajů, formy spolupráce s jinými státními orgány, vztahy orgánů CS se zahraničím.

Všechny orgány CS mají podle zákona o CS postavení správních úřadů pro oblast celnictví, přičemž celnictvím se rozumí plnění úkolů orgány CS jak podle zákona o CS, tak i podle jiných právních předpisů.

V současném znění celního zákona jsou upraveny povinnosti a práva celníka. Celní zákon rovněž upravuje náhradu škody osobě, která poskytla pomoc orgánům CS a celníkovi, dále právní rámec způsobu označení CS a celníků a vymezení zvláštní povinnosti mlčenlivosti.

Působnost orgánů CS je rovněž zakotvena v řadě jiných právních předpisů. Jedná zhruba o 150 zákonů (např. zákon o spotřebních daních, zákon o lihu, zákon o povinném značení lihu, zákon o opatřeních o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví). Působnost celních orgánů je rovněž upravena ve značném množství přímo použitelných předpisů Evropských společenství (např. Celní kodex Společenství). Specifikace činností vykonávaných v rámci působnosti CS je upravena rovněž v množství právních předpisů podzákoného charakteru.

CS je bezpečnostním sborem. Úkoly celní správy plní celníci vykonávající v CS službu podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, a občanskí zaměstnanci, jejichž pracovní právní vztahy se řídí zákoníkem práce. Zákonem o CS jsou stanovena služební místa (funkce), která mohou být v rámci CS obsazena pouze celníkem, tj. příslušníkem bezpečnostního sboru. Jedná se o funkce ředitelů celních orgánů a jejich zástupců.

2. Důvod předložení

2.1 V rámci celní správy proběhlo v roce 2008 mapování hlavních procesů v činnosti orgánů CS a analýza funkcionality organizačního uspořádání. Průběžně je prováděn audit personálních potřeb v jednotlivých agendách, a to v reakci na změny právní úpravy kompetencí orgánů CS a změny v zatížení jejich útvarů.

Výstupy z mapování procesů a z provedených analýz spolu se závěry misí Světové banky v únoru až dubnu 2008 a na začátku roku 2009 ukazují na nezbytnost nového organizačního uspořádání celní správy.

Nezbytnost nové právní úpravy vyplývá zejména z déletrvajících požadavků na modernizaci současné CS a racionalizaci její organizační struktury, a to s ohledem na skutečnost, že byl do značné míry vyčerpán potenciál organizačních a jiných vnitřních opatření, které by mohly přispět ke zvýšení efektivity CS. Snížení nákladovosti, redukce počtu útvarů CS, snižování zátěže deklarantů a plátců daní a všeobecné zlepšování služeb subjektům s využitím nástrojů elektronizace procedur, zjednodušování a racionalizace řídicích a rozhodovacích procesů (menší počet funkčních útvarů, výraznější specializace, rychlejší tok informací, zřetelnější identifikace subjektů spolupráce a součinnosti a pružnějšího řízení) lze stěží dosáhnout bez zásadní modernizace organizační struktury CS. Analýzy ukázaly, že současná struktura CS v podobě třístupňové soustavy orgánů neumožňuje dosažení cílů modernizace a je z velké míry překonána.

Ačkoliv je současný zákon o CS do značné míry moderní kompetenční normou, existují v jiných právních předpisech ustanovení, která svojí povahou patří do kompetenční normy. Typickým příkladem je úprava práv a povinností celníků, která je v současné době zakotvena v celním zákoně, tzn. právní normě, která by svou povahou měla v současné době upravovat pouze postup orgánů CS v celním řízení [řízení týkajícího se obchodu mezi Evropskými společenstvími (dále jen „ES“) a třetími zeměmi], pokud tento postup není upraven přímo použitelnými předpisy ES. Ponechání ustanovení, která svou povahou patří do zákona o CS, významně celní zákon znepřehledňuje.

Provedení modernizace CS přechodem z třístupňové na dvoustupňovou soustavu orgánů je zároveň v souladu se záměry předpokládaného sloučení výběru daní, cel a pojistného do jednoho místa (Jednotné inkasní místo, JIM) podle usnesení vlády č. 1336/2008. Provedenými změnami budou vytvořeny dobré výchozí podmínky pro snazší vytvoření nové soustavy správních úřadů, jimž bude do působnosti v budoucnu svěřena agenda JIM.

Hodnocení dopadu regulace (RIA), obecně vyžadované Legislativními pravidly vlády jako obligatorní s účinností od 1. listopadu 2007, nebylo provedeno s odkazem na čl. IV usnesení vlády č. 927 ze dne 22. srpna 2007, podle něhož bude toto povinné hodnocení uplatněno pouze na legislativní návrhy, na jejichž přípravě budou zahájeny práce po 1. listopadu 2007. Předložený návrh zákona je dočasným řešením, resp. mezifází mezi současným stavem a realizací Projektu JIM, na němž byly práce zahájeny na základě usnesení vlády č. 1462 ze dne 20. prosince 2006, a tedy před uvedeným rozhodným datem. S ohledem na neprovedení RIA není možné dodržet aktuálně platnou strukturu obecné části důvodové dle čl. 9 odst. 2

Legislativních pravidel vlády (podle něhož má nový legislativní návrh obsahovat závěrečnou zprávu z hodnocení dopadů regulace (RIA).

Stávající úprava postavení, věcné a územní působnosti orgánů CS vstoupila v účinnost k 1.5.2004. Stávajícím zákonem o CS bylo reagováno na potřebu provést zásadní transformaci CS v souvislosti se vstupem ČR do EU a podstatně změnit náplň činností orgánů CS. CS byla vytvořena jako třístupňová soustava správních úřadů, které jsou prostřednictvím GŘC podřízeny Ministerstvu financí (dále jen „MF“), avšak které v zákonem stanoveném rozsahu vystupují samostatně. Současnou CS tvoří:

- GŘC, jako správní úřad pro oblast celnictví s celostátní působností,
- 8 ČR
- 54 CÚ

Organizační struktura CS částečně odpovídá výsledkům reformy veřejné správy. Působnost CÚ je územně vymezena podle územních obvodů obcí s rozšířenou působností. CÚ jsou podřízeny ČR, jejichž územní působnost se však nekryje s územními obvody 14 vyšších územních samosprávných celků, dokonce ani s územními obvody finančních ředitelství, kterých je rovněž 8. To ztěžuje komunikaci a kooperaci, znemožňuje sjednocení priorit a nevytváří podmínky pro aktivní zapojení samospráv do řešení problémů ochrany vymezených ekonomických zájmů státu.

CS jako bezpečnostnímu sboru a soustavě orgánů je svěřena působnost v poměrně rozlišných oblastech. Hlavní fiskální funkce spočívají zejména v řádném výběru cel, daní (celní orgány jsou výhradními správci spotřebních daní, včetně tzv. ekologických daní), poplatků či jiných peněžitých plnění (např. výběr peněžitých plnění uložených ve správním řízení jinými správními úřady). Orgány CS současně zabezpečují velkou škálu dozorových, kontrolních, preventivních a podpůrných funkcí v různých oblastech (např. kontrola zboží dováženého nebo nacházejícího se na území ČR a s tím spojená ochrana společnosti a trhu, dohled nad pohybem zboží v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně, ochrana práv duševního vlastnictví, boj proti obchodním podvodům v oblasti mezinárodní výměny zboží a podvodům v oblasti oběhu vybraných výrobků podléhajících spotřební daní, boj proti terorismu a praní špinavých peněz, kontrola dodržování povinností vyplývajících z celních a daňových předpisů), které mají výrazně dynamický a mobilní charakter. CS se dále podílí na výkonu státního dozoru v silniční dopravě a vykonává kontrolní činnosti v oblasti elektronického mýtného, dálničních známek, dovozu odpadů, kontroluje legální zaměstnávání cizinců, plní povinnosti spojené s vedením databáze údajů o zahraničním obchodu zahrnující celý oběh zboží jak se státy EU (Intrastat), tak i se třetími zeměmi. CS na mezinárodních letištích je spoluodpovědná za systém ochrany vnější hranice EU.

Změny v zatížení útvarů CS, rostoucí požadavky na dynamiku a mobilitu celní služby při zajišťování dozorových, ochranných a kontrolních funkcí CS, nutnost operativnějšího reagování na obchodní aktivity v jednotlivých regionech a vyšší úroveň standardizace procesů a specializace personálu vedle soustavného tlaku na snižování nákladovosti CS (především cestou snižování počtu útvarů a funkčních míst) jednoznačně odůvodňují potřebu zásadního přeskupení sil a prostředků, které má CS pro plnění svých úkolů k dispozici.

Počet CÚ a jejich umístění ve vztahu ke změnám v jejich zatížení a charakteru činnosti se ukazuje být za neudržitelný. Personální zdroje v některých z nich nedovolují výraznější standardizaci procesů, funkční zaměření a specializaci zaměstnanců.

V souvislosti s rozvojem informačních technologií, prosazováním klientského přístupu, zjednodušováním a diverzifikací postupů dle jejich potřeb v zákonných mezích lze do budoucna předpokládat další významný pokles přímého kontaktu veřejnosti s orgány CS v oblasti výkonu fiskálních činností. V souvislosti s postupným přechodem na vyřizování podání veřejnosti v celní a daňové oblasti formou elektronických podání či hlášení lze rovněž omezit počet CÚ a jejich výkonných útvarů. Měla by však být zachována možnost v rámci organizačního řádu nové organizace zřídit v odůvodněných případech pobočky, popř. jiné organizační útvary celních orgánů.

Rovněž pominuly relevantní důvody pro existenci středního stupně řízení (CŘ), který z hlediska zajištění stabilizace nové struktury a personálu, koordinace a podpory procesů aplikace celních a daňových předpisů při „náběhu“ na nové kompetence CS po přijetí ČR do EU již v podstatě vyčerpal svoji roli. Výše zmíněná dynamika a mobilita činností CS vyžaduje rychlejší přenos informací, pružnější řízení a přímější koordinaci, součinnost a spolupráci se subjekty vně CS v hranicích územních obvodů vyšších územně samosprávných krajů, krajských ředitelství policie, apod. Přechod k organizaci orgánů státní správy podle krajského zřízení je více než žádoucí.

Bez ohledu na výše uvedené je však třeba zmínit výjimečné postavení současného CÚ Praha Ruzyně. Vzhledem k mimořádně velkému rozsahu činnosti a specifikace jeho postavení mezi současnými CÚ (provádění dohledu na nejdůležitější vnější hranici EU na území ČR) je vhodné zachovat tento orgán jako samostatný CÚ.

Podpůrně činnosti, které jsou v současné době zajišťované CŘ, nelze považovat za natolik důležité, aby zakládaly důvod pro existenci tohoto stupně řízení. Tyto činnosti lze z větší míry centralizovat na nejvyšší úrovni, resp. do středisek sdílených služeb, která budou detašovanými pracovišti GŘC a jejichž vytvoření bude vycházet z faktických potřeb a disponibility odborného personálu pro jejich výkon.

Kompetence CŘ k rozhodování v 1. instanci, které pro CŘ vyplývají zejména ze zvláštních právních předpisů, lze přenést na CÚ nebo na Celní pátrací úřad s celostátní územní působností. Druhoinstanční rozhodování bude zajišťovat GŘC s případným detašováním některých činností do sídel současných CŘ, kde jsou k dispozici odborníci CS na správní rozhodování.

Výkonnými činnostmi na CŘ jsou činnosti v oblasti pátrání, které, jak potvrzují výstupy z mapování procesů, by měly být vzhledem ke své povaze organizovány převážně v samostatné struktuře podřízené nejvyššímu článku řízení (GŘC).

Snížení počtu CÚ a jejich výkonných útvarů, zrušení CŘ jako středního článku řízení, snížení a přerodění systemizovaných míst umožní snížit nákladovost CS, posílit funkčnost orgánů CS a jejich organizačně kompetenční stabilitu.

Cíl: Zefektivnit strukturu CS, kterou by nově měla tvořit dvoustupňová soustava orgánů, a to Generální ředitelství cel a 16 celních úřadů (14 celních úřadů s územní působností podle územního obvodu vyšších územních samosprávných celků, Celní úřad Praha Ruzyně s územní působností v celním prostoru tohoto úřadu a Celní pátrací úřad s celostátní územní působností).

2.2 GŘC je účetní jednotkou. Ostatní orgány CS hospodaří s majetkem státu jako vnitřní organizační složky GŘC. V čele CS je generální ředitel GŘC, kterého jmenuje a odvolává ministr financí. Generální ředitel GŘC má postavení vedoucího organizační složky státu ve smyslu zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, a v rámci CS je výlučně oprávněn činit právní úkony jménem státu, pokud se týkají orgánů CS. Současně může v souladu se zákonem pověřit jednáním i ostatní zaměstnance CS.

Cíl: Zefektivnit činnosti spojené s hospodařením s majetkem státu, který je spravován celními orgány.

2.3 GŘC a ČR mají v zákonem stanovených oblastech postavení policejního orgánu podle trestního řádu, přičemž jejich působnost je omezena pouze na odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů. Toto postavení má z hlediska nápadu, specifiky celních a daňových podvodů a nutnosti národní i mezinárodní policejní spolupráce a spolupráce s celními orgány jiných států své opodstatnění. V souvislosti se změnou organizační struktury by GŘC v této oblasti vykonávalo koncepční, metodickou a koordinační roli, bez nutnosti, aby GŘC mělo postavení policejního orgánu ve smyslu trestního řádu (s výjimkou dále uvedené). Naopak, postavení policejního orgánu podle trestního řádu by měly mít jednak Celní pátrací úřad (CPÚ), pokud jde o trestnou činnost nadregionálního charakteru a s mezinárodním dosahem, jednak ostatní CÚ, pokud jde o ostatní trestnou činnost. Nutno podotknout, že tento krok v žádném případě neznamená rozšíření působnosti orgánů CS na úkor jiných policejních orgánů, zejména Policie ČR.

Cíl: Stanovit, že všechny CÚ budou mít postavení policejního orgánu a současně jednoznačně specifikovat, v jakých oblastech bude mít postavení policejního orgánu Celní pátrací úřad a ostatní CÚ.

2.4 Práva a povinnosti celníků, tj. příslušníků bezpečnostního sboru, jsou upraveny obecně v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Speciální úprava týkající se práv a povinností celníka je obsažena v celním zákoně. Úprava práv a povinností celníka byla do celního zákona zakotvena v době, kdy celní zákon upravoval rovněž organizační strukturu orgánů CS, tzn. v době před vstupem České republiky do EU.

Úprava práv a povinností celníka a speciální úprava pro náhradu škody a povinnosti mlčenlivosti v celním zákoně je nesystémová a s ohledem na účel a cíl celního zákona rovněž značně diskutabilní.

V současné době je CS správa jediným bezpečnostním sborem s roztržštěnou právní úpravou organizační struktury a speciálních práv a povinností celníka jako příslušníka bezpečnostního sboru.

Cíl: Přesunout ustanovení o právech a povinnostech celníka, jakož i ostatních zaměstnanců CS z celního zákona přímo do zákona o CS a tato ustanovení modernizovat v souladu s novými požadavky, které jsou na bezpečnostní sbory kladeny.

2.5 Zákon o CS upravuje možnosti získávání informací z evidencí vedených jinými orgány státní správy nebo samosprávy, jejich zpracování, nakládání s osobními údaji a výměnu informací mezi státními orgány nebo správními úřady na vnitrostátní, jakož i mezinárodní úrovni.

Cíl: Umožnit i nadále přístup do evidencí, zpracování informací, včetně osobních údajů, výměnu informací na vnitrostátní i mezinárodní úrovni. Zohlednit návrhy nových předpisů, připravovaných v gesci jiných orgánů, při tvorbě návrhu zákona.

3. Hlavní principy navrhované úpravy

3.1 Přechodem na dvoustupňovou soustavu správních úřadů nebude dotčen rozsah kompetencí orgánů CS a rozsah plnění smluvních a unijních závazků a spolupráce s ostatními státními orgány.

GŘC bude řídit generální ředitel, jmenovaný a odvolávaný ministrem financí. GŘC bude podřízeno MF. Lze shrnout, že zůstane zachován stejný stav, jaký platí mezi MF a GŘC v současnosti.

Územní působnost 14 CÚ se bude krýt s územní působností vyšších územně samosprávných celků (krajů). Do jisté míry specifické bude postavení Celního úřadu Praha Ruzyně, jehož územní působnost bude v celním prostoru tohoto úřadu, což vyplývá z mimořádného množství řízení vedených současným CÚ Praha Ruzyně na mezinárodním letišti, které je nejvýznamnějším v ČR na vnější hranici EU.

Celní pátrací úřad (CPÚ) s celostátní územní působností bude zajišťovat většinu činností CS v oblasti pátrání, tzn. v oblasti, kdy jsou orgánům CS svěřeny činnosti spočívající v odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, a také některé činnosti správního rozhodování s celostátním nebo s mezinárodním dopadem, které jsou v současné době vykonávány na GŘC, nebo jejichž výkon celními úřady je v současné době značně komplikovaný (např. v oblasti nakládání se surovými diamanty).

CÚ v sídle krajů budou, kromě činností vykonávaných doposud stávajícími CÚ, vykonávat i činnosti správního rozhodování, které doposud v I. instanci vykonávaly ČR, a budou mít rovněž ve stanoveném rozsahu postavení policejních orgánů.

GŘC nebude mít postavení policejního orgánu a bude v oblasti pátrání zajišťovat především koncepční, metodickou a koordinační funkci.

V rámci organizačního uspořádání by zároveň měla být dána možnost nejvyššímu představiteli modernizované CS zřídit v odůvodněných případech pobočky nebo jiné organizační útvary celních orgánů. Zřízení poboček nebo jiných organizačních útvarů vnitřním aktem umožňuje operativněji reagovat na rozsah a dynamiku obchodních aktivit v jednotlivých regionech a potřebu dozorových činností. Se zřízením těchto útvarů je počítáno v oblastech, které z hlediska činností spadajících do působnosti CS patří k prioritním, tzn. zejména z hlediska významných hospodářských subjektů, koncentrace plátců daně, pokud tyto subjekty nesídlí přímo v sídle kraje. Zároveň je nezbytné vycházet ze skutečnosti, že i činnosti, které by nově mělo vykonávat GŘC (jediný orgán II. instance v celní správě), nebude nutné vykonávat pouze z jednoho místa.

V souvislosti s novými trendy v rámci správního řízení a jeho efektivního provádění se jako vhodné jeví, aby určité činnosti, které svou odborností (nutnost jednotného postupu vůči všem subjektům), avšak relativně nízkým výskytem, byly v rámci celní správy prováděny vždy pouze jedním CÚ. Tímto lze do budoucna dosáhnout vybudování kvalitních týmů odborníků pro danou oblast výkonu činností.

Nadále je počítáno s tím, že CS bude bezpečnostním sborem.

Přínosem tohoto řešení je, kromě přizpůsobení soustavy orgánů CS krajskému zřízení, že umožní zásadní přeskupení sil a prostředků, které má CS k dispozici, snížení nákladovosti její činnosti, jednotný výkon metodiky a vyšší standardizaci celních a daňových procedur, dozorových a kontrolních funkcí, racionálnější a rychlejší rozhodování, větší operabilitu, pružnější a přímější koordinaci regionální i mezinárodní spolupráce a součinnosti se subjekty vně CS.

Současně lze předpokládat v budoucnu snadnější přechod k dvoustupňovému uspořádání správních úřadů podle projektu JIM, přičemž tato změna podstatně sníží riziko destabilizace organizace a s tím spojené fluktuace a hrozby odchodu nejkvalitnějších zaměstnanců oproti situaci, kdyby do rozsáhlejší integrace v rámci projektu JIM vstupovala CS z třístupňové struktury.

Navrhovanou změnou bude primárně posílen přímý výkon celní služby při současném snížení počtu zaměstnanců, zejména na řídicích článcích.

Počet funkčních míst v CS by se snížil se současných 6690 na 5 100 míst. Snížení počtu funkčních míst by mělo být dosaženo k datu nabytí účinnosti zákona. Podrobnější analýza nákladů a úspor vzniklých v souvislosti se snížením počtu funkčních míst je uvedena níže. Nad rámec výše uvedeného lze konstatovat, že v současné době existuje u celní správy, obdobně jako u jiných bezpečnostních sborů, poměrně významný počet neobsazených funkčních míst. V souvislosti s možností stanovenou zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů lze předpokládat převedení některých celníků ze zrušených funkčních míst na neobsazená místa u jiných bezpečnostních sborů.

Ve vztahu k hospodářským subjektům, resp. daňovým poplatníkům nebude navrhovaná změna snižovat dosavadní komfort poskytovaných služeb. Naopak, podpoří usnadnění komunikace s celními orgány formou elektronického řízení, umožní rozvoj partnerské spolupráce s orgány samosprávy, s profesními organizacemi, segmentovanými skupinami klientů a přispěje ke standardizaci výkonu celní služby a k jednotné aplikaci právních předpisů při současném snižování administrativní zátěže. Zřizování poboček nebo jiných organizačních útvarů celních orgánů umožní zachovat racionální počet kontaktních míst veřejnosti s orgány CS, zejména v místech koncentrace podnikatelských aktivit a daňových poplatníků.

Mezi negativa lze počítat významný zásah do v současnosti existující struktury CS a s tím spojený krátkodobý pokles kvality výkonu správy daní a cel v důsledku realizace organizačních a personálních opatření. Toto riziko lze eliminovat zejména tím, že výkon některých agend GRČ nebo CPÚ bude detašován v místech současných ČR, což umožňuje stabilizovat kvalifikovaný personál, který tyto agendy dosud zabezpečoval. Kromě tohoto se počítá s aplikací dlouhodobého programu stabilizace a motivace nejkvalitnějších zaměstnanců CS.

3.2 S přechodem na dvoustupňovou soustavu správních úřadů (GŘC, 15 CÚ a 1 CPÚ) bude zachován rozsah kompetencí orgánů CS a nebude dotčen rozsah plnění smluvních a unijních závazků a spolupráce s ostatními státními orgány. Dojde k novému rozdělení činností mezi jednotlivé orgány CS.

GŘC tvoří nejvyšší článek soustavy orgánů CS se všemi z toho plynoucími důsledky, zejména v oblasti koncepční a metodické činnosti a řízení CÚ. V působnosti GŘC by po prověření měly v podstatě zůstat stejné činnosti, které doposud vykonává. GŘC převezme všechny koordinační a podpůrné činnosti, které dosud vykonávají ČR. GŘC bude přezkoumávat všechna rozhodnutí vydaná CÚ.

Činnosti, které spadají v rámci celé CS do působnosti jednoho z ČR (např. vydávání a rušení závazných informací o sazebním zařazení zboží, osvědčení pro oprávněné hospodářské subjekty) budou přeneseny na CÚ v sídle krajů, v jejichž sídle tuto působnost dosud zajišťovalo příslušné ČR. Tím bude zajištěna kontinuita výkonu těchto činností kvalifikovaným personálem s příslušným odborným a podpůrným zázemím a informačními systémy.

Všechny CÚ v sídle krajů budou vykonávat činnosti spadající v současné době do působnosti CÚ. K těmto činnostem by měly být přiřazeny ještě další, patřící v současné době do působnosti ČR.

V souvislosti s nutností zabezpečit jednotný postup celních orgánů při výkonu některých specifických činností budou mít vybrané CÚ postavení správního úřadu s celostátní územní působností v těchto činnostech (např. zřizování svobodných pásem). Vytvoření specializovaných týmů odborníků pro výkon některých činností s celostátní působností s sebou do jisté míry přinese komplikace pro hospodářské subjekty (vzdálenost celního orgánu od sídla hospodářského subjektu), avšak výhody vyšší odbornosti a specializace u specifických činností by tyto komplikace měly plně eliminovat. Nutno ovšem podotknout, že již v současné době je většina těchto speciálních činností v rámci celní správy prováděna z jednoho místa.

Porušování celních a daňových předpisů a s tím spojená trestná činnost v naprosté většině případů překračuje územní působnost jednotlivých krajů. Velmi zřetelně se to projevuje u případů šetřených v oblasti spotřebních daní nebo drog, porušování práv duševního vlastnictví, apod. Administrativní zjednodušení a volný pohyb osob a zboží v rámci EU dále způsobuje, že trestná činnost nabývá výrazně mezinárodního charakteru a klade zvýšené nároky na mezinárodní komunikaci, celní a policejní spolupráci. Regionálně uplatňované formy řízení, organizace hospodaření a personální práce v oblasti pátrání mohou na nově vyvstalé skutečnosti reagovat pouze obtížně. Z tohoto důvodu je navrhováno vytvoření speciálního celního pátracího úřadu. Nutno podotknout, že obdobná úprava speciálního orgánu v rámci CS je obvyklá i u jiných členských států EU (např. Německo, Slovensko).

Působnost v oblasti pátrání se rozdělí mezi orgány CS následovně:

- všechny orgány CS, v rámci předcházení a odhalování trestné činnosti, zjišťování pachatelů trestných činů, jsou oprávněny zpracovávat informace, včetně osobních údajů,

- GŘC nebude mít postavení policejního orgánu a bude v oblasti pátrání a trestního řízení zajišťovat především koncepční, metodické a koordinační funkce,
- CPÚ bude vystupovat v postavení policejního orgánu s celostátní působností ve věcech celostátního nebo mezinárodního významu, posuzovat závažnost trestné činnosti, na základě čehož může přikázat konkrétní případ do působnosti jiných CÚ, bude oprávněn používat při své činnosti operativně pátrací prostředky a podpůrné operativně pátrací prostředky,
- CÚ bude vystupovat v postavení policejního orgánu v rámci své územní působnosti ve věcech, ve kterých nejde o případy celostátního nebo mezinárodního významu, a prověřovat dále tu trestnou činnost nebo trestné činy, jejichž prověřování mu bylo přikázáno CPÚ.

V rámci všech orgánů CS musí být zachována oprávnění k nakládání s informacemi, včetně osobních údajů, přístupy do evidencí vedených jinými orgány státní správy či samosprávy, případně do evidencí vedených v jiných státech, vyplývá-li to z předpisů EU nebo z mezinárodních smluv.

Přínosem je zřehlednění kompetencí jednotlivých orgánů CS. Bude umožněna lepší organizace koncepční a metodické práce s orientací na jednotnou aplikaci právních předpisů, standardizace a zjednodušování pracovních postupů, přímější a pružnější vazba mezi orgány CS, regionální i celostátní koordinace a podpora, spolupráce a součinnost s jinými státními orgány a organizacemi.

Zřízením CPÚ dojde k lepšímu řízení a koordinaci výkonu činností v oblasti pátrání a s tím související možnosti lepší kontroly použití operativně pátracích prostředků, vyhodnocování potřeby a optimalizace personálních a věcných zdrojů. GŘC již nebude zajišťovat přímý výkon pátrání a jeho orientace bude výraznější na koncepční a metodickou činnost.

3.3 V souvislosti s přenesením přezkumu rozhodnutí vydávaných CÚ přímo na GŘC bude nutno významně posílit personální stav GŘC o kvalifikované odborníky, přičemž nelze předpokládat, že všichni pracovníci CS, vykonávající nyní tuto činnost na ČR, budou ochotni tuto činnost vykonávat přímo v sídle GŘC. Toto riziko lze eliminovat detašováním rozhodování ve II. instanci do míst, kde jsou v současné době alokováni experti na tuto činnost (v místech dosavadního sídla ČR). V této souvislosti musí být rovněž upravena místní příslušnost soudů ve správním soudnictví.

3.4 V rámci výkonu činností CS jsou „občanští“ zaměstnanci CS nezastupitelnou součástí CS. Kromě činností administrativní, finanční, hospodářské a personální správy a podpory vykonávají některé vysoce odborné činnosti v oblasti celnictví (např. metodická činnost v oblasti správy daní, přímý výkon činností vybírání a vymáhání peněžitých plnění uložených ve správním řízení jinými správními úřady, odborné poradenství). Je nezbytné upravit jejich vztah nejen k CS samotné, ale rovněž vztah k veřejnosti, jedná-li vůči veřejnosti jménem CS. V daném případě je nezbytné rovněž reflektovat na připravovanou právní úpravu služby státních zaměstnanců.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navržená úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. V ústavněprávní rovině je realizací požadavku čl. 79 odst. 1 Ústavy, podle něhož lze správní úřady zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem.

5. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnost s právními akty EU

Na právní úpravu řešenou tímto návrhem se nevztahují žádné mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána. Návrh je v souladu s právem Evropských společenství. Ačkoliv jsou činnosti vykonávané v působnosti celních orgánů upraveny ve značné míře přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je samotná úprava postavení celních orgánů a jejich působnosti věcí národních předpisů.

6. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet

6.1 Ekonomické dopady modernizace CS

6.1.1 Programové financování - kapitálové výdaje

V rámci programu 112 210 Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení CS jsou v CS realizovány 3 podprogramy. V podprogramu 112 211 Pořízení, obnova a provozování ICT CS lze v souvislosti s modernizací CS identifikovat jednorázové výdaje ve výši cca 85 mil. Kč. Tyto výdaje souvisejí s úpravou centrálních aplikací IT podpory v oblasti celního a daňového řízení a intrakomunitárního obchodu (Intrastat) ve výši cca 40 mil. Kč a dále představují výdaje na vypracování vhodných nástrojů podpory řízení v oblasti MIS (Manažerský informační systém) souvisejících se změnami v oblasti řízení a organizační struktury CS ve výši cca 45 mil. Kč. V rámci ostatních podprogramů 112 212 Pořízení a obnova movitého majetku CS a 112213 Výstavba a obnova budov a staveb CS nejsou s modernizací CS spojeny žádné jednorázové výdaje.

V souvislosti s modernizací CS lze identifikovat úspory v rámci podprogramu 112 211 Pořízení, obnova a provozování ICT CS úspory ve výši 6,2 mil. Kč ročně. Tyto úspory vznikají jako důsledek snížení počtu zaměstnanců a tím vyvolané snížení nároků na technické vybavení a snížení počtu komunikačních uzlů. V ostatních podprogramech, tj. 112 212 Pořízení a obnova movitého majetku CS a 112213 Výstavba a obnova budov a staveb CS nelze identifikovat žádné úspory, protože již ani v současnosti finanční prostředky alokované v uvedených podprogramech nepokrývají potřeby prosté náhrady a obnovy majetku. Finanční prostředky jsou alokovány již v současnosti pouze do majetku, který bude i nadále využíván celními orgány. Jedním z cílů modernizace je právě omezení nákladové náročnosti tak, aby finanční prostředky alokované v rámci uvedených podprogramů umožňovaly zajištění prosté obnovy majetkových hodnot CS po provedené modernizaci.

Celkem tedy v kategorii programového financování – kapitálové výdaje lze očekávat jednorázové výdaje ve výši cca 79 mil. Kč.

6.1.2 Programové financování – běžné výdaje

Výdaje této skupiny slouží k financování běžných činností ICT v CS a v jejich rámci nedojde k růstu požadavků na financování. V souvislosti se snížením kapitálových výdajů podprogramu 112 213 v důsledku poklesu počtu zaměstnanců lze určit úspory běžných výdajů ve výši cca 8,4 mil. Kč ročně. Tyto úspory představují snížení finančních nároků na pořízení spotřebního materiálu, oprav a údržby technických zařízení a telekomunikačních služeb.

V kategorii ostatní věcné výdaje (OVV) dojde v důsledku modernizace CS ke vzniku jednorázových výdajů souvisejících s organizačními změnami a fyzickými přesuny majetku a zaměstnanců v řádu jednotek mil. Kč. Tyto výdaje však budou kompenzovány jednorázovou úsporou těchto výdajů vyplývající ze snížení počtu zaměstnanců. Modernizace CS pak vyvolá v dalších rozpočtových obdobích úsporu OVV ve výši cca 60,5 mil. Kč ročně v důsledku snížení počtu zaměstnanců a počtu dislokací celních orgánů.

6.1.3 Celkové shrnutí

Celkově lze tedy hodnotit dopady modernizace CS v oblasti programového financování a ostatních věcných výdajů jako téměř rozpočtově neutrální. Jednorázové výdaje představují kvalifikovaně odhadovanou částku cca 85 mil. Kč a úspory představují částku cca 75 mil. Kč. V časovém horizontu 1-2 rozpočtových období tak lze očekávat kompenzaci jednorázových výdajů úsporami. Tyto úspory nelze jednoznačně vztáhnout k rozpočtovému období 2010, protože organizační, technické a smluvní podmínky neumožňují okamžité zrušení některých výdajů.

6.2 Ekonomické dopady v personální oblasti

Celní správa přepokládá při přijetí nového zákona o CS a změně organizační struktury **snížení počtu zaměstnanců ze současných 6690 na 5 100 zaměstnanců, tedy úsporu 1 590 pracovních míst. Celková roční úspora na platech zaměstnanců, včetně povinných odvodů na pojistné na sociální a zdravotní pojištění, bude činit částku ve výši téměř 795 mil Kč.**

Zároveň bude **snížení počtu celníků mít vliv na snížení příjmů státního rozpočtu z pojistného na sociální a zdravotní pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v roční výši 143 mil. Kč.**

K úspoře za zrušená pracovní místa je však **nutno kalkulovat se zvýšenými jednorázovými náklady na vyplacení**

odstupného občanským zaměstnancům ve výši 45 mil. Kč,

odchodného celníkům ve výši 114 mil. Kč,

a dále s opakovanými náklady státního rozpočtu na výplatu výsluhového příspěvku bývalým celníkům v roční výši cca 119 mil. Kč. Je však nutno podotknout, že náklady na odchodné a výsluhový příspěvek by stát vyplácel i v případě, že by nedošlo k reformě celní správy, neboť se nejedná o náklady státního rozpočtu přímo spojené s organizačními změnami, ale se skončením služebního poměru obecně. Tyto finanční prostředky by stát musel vyplácet i v budoucnosti, pravděpodobně méně let, ale ve vyšších částkách (výše odchodného a výsluhového příspěvku je odvislá od doby trvání služebního poměru).

Úspora na platech může být významně ovlivněna i skutečností, že část celníků nebude při zrušení místa propuštěna, ale bude převedena do zálohy pro přechodně nezařazené a následně převedena do jiného bezpečnostního sboru (Policie ČR, Vězeňská služba). V době zařazení do zálohy pro přechodně nezařazené je celníkům vypláceno 80% služebního příjmu. V tomto případě bude úspora na platech (včetně povinného pojistného) nižší o 242 mil. Kč, celkem tedy ve výši 553 mil. Kč, zároveň se však sníží i náklady na

výplatu odchodného a výsluhového příspěvku o 116 mil. Kč, jejich celkovou výši tak lze předpokládat ve výši 117 mil. Kč.

Zároveň pro **řešení sociálních důsledků transformace** celní správy je nutno počítat s **jednorázovými výdaji ve výši cca 35 mil. Kč**, kterými budou zaměstnancům celní správy částečně kompenzovány ztížené sociální podmínky v důsledku ztráty zaměstnání formou zvýšeného zákonného odstupného apod.

6.3 Celkové shrnutí nákladů a úspor

S ohledem na výše uvedené varianty lze konstatovat, že předpokládaná modernizace **představuje významnou úsporu finančních prostředků** státu. Navrhovaná úprava **nemá dopad na rozpočty krajů a obcí.**

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Upravuje se postavení celních orgánů, jejich názvy, sídla a územní působnost. Zdůrazňuje se skutečnost, že CS je bezpečnostním sborem ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb.

Zároveň jsou zakotveny povinnosti a práva generálního ředitele, který je ze své pozice vedoucím představitelem jak GŘC, tak celé CS.

Oprávnění generálního ředitele ke zřizování poboček nebo jiných organizačních útvarů celních orgánů je blíže specifikováno v obecné části důvodové správy.

K § 2

V navrhovaném ustanovení jsou vymezeny základní pojmy. Tyto pojmy jsou vymezeny pouze pro účely zákona o CS, pokud jsou obdobné pojmy používány i v jiných právních předpisech, nelze bez dalšího pojmy v upravené v zákoně o CS použít.

Pod pojem celnictví je nutné zahrnout veškerý výkon činností celních orgánů, patří sem nejen provádění celního řízení podle evropských nebo vnitrostátních předpisů, ale rovněž např. správa spotřebních daní, výkon činností v oblasti ochrany práv duševního vlastnictví, působnost celních orgánů v oblasti kontroly cen, pozemních komunikací nebo odpadů.

Pod pojem celní předpis je s ohledem na definici celnictví nutné zahrnovat všechny předpisy upravující působnost celních orgánů, např. celní kodex Společenství, celní zákon, zákon o spotřebních daních a další. Naproti tomu pod pojem celní předpis nelze zahrnout jako celek obecné procesně právní předpisy, neboť tyto samy o sobě neupravují přímo působnost celních orgánů (např. správní řád, daňový řád).

Obecně lze konstatovat, že všechny definice vychází již z předchozí právní úpravy.

K § 3

V souvislosti s přechodem na dvoustupňovou organizační strukturu musí být vymezeny úkoly, které v CS plní GŘC.

GŘC plní jak činnosti podpůrného a koordinačního charakteru, tak i činnosti správního orgánu. Obecně lze konstatovat, že GŘC nově již nebude v oblasti správního řízení orgánem I. instance.

Zdůrazněno je postavení GŘC v oblasti výměny informací se zahraničím, resp. mezinárodní spolupráce.

Zároveň je stanovena možnost, aby činnosti podpůrného a koordinačního charakteru mohl v CS vykonávat na základě rozhodnutí generálního ředitele i jiný celní orgán.

Dochází ke zpřesnění pravomocí GŘC v souvislosti s přechodem na dvoustupňovou organizační strukturu CS. Pojem správní řízení je chápán obecně jako činnost správního úřadu, zahrnuje nejen správní řízení podle správního řádu, ale rovněž i řízení podle jiných procesních předpisů, zejména podle daňového řádu. Možnost pověřit provedením úkonů celní orgán jiný než, který je místně příslušný, je obecně stanovenou možností GŘC, přičemž v každém konkrétním případě je nezbytné primárně postupovat podle obecných procesních předpisů.

Vzhledem k tomu, že celní prostor Celního úřadu Praha Ruzyně se bude vždy nacházet na území vyššího územně samosprávného celku, je nezbytné zamezit možným kolizním situacím v rámci výkonu působnosti tohoto celního úřadu a jiného „krajského“ celního úřadu. Z tohoto důvodu nebude mít Celní úřad Praha Ruzyně možnost stanovovat celní prostor sám ve své působnosti.

GŘC již nebude oproti stávající právní úpravě mít postavení policejního orgánu ve smyslu trestního řádu.

K § 4

Z účelem zefektivnění řízení a koordinace výkonu činností v oblasti pátrání a s tím související možnosti lepší kontroly použití operativně pátracích prostředků, vyhodnocování potřeby a optimalizace personálních a věcných zdrojů se v souvislosti s přechodem na dvoustupňový systém zřizuje CPÚ, který bude zajišťovat většinu činností CS v oblasti pátrání, tzn. v oblasti, kdy jsou orgánům CS svěřeny činnosti spočívající v odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, a také některé činnosti správního rozhodování s celostátním nebo s mezinárodním dopadem, které jsou v současné době vykonávány na GŘC, nebo jejichž výkon celními úřady je v současné době značně komplikovaný (např. nakládání se surovými diamanty, porušení povinností stanovených zákonem o opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti).

CPÚ bude v souladu s jinými zákony rovněž zajišťovat výkon některých kontrolních činností, ať již ve výlučné působnosti, tak v působnosti sdílené s ostatními CÚ, zejména v oblasti kontroly podle zákona o spotřebních daních nebo zákon o cenách.

K § 5

V souvislosti s přechodem na dvoustupňovou organizační strukturu musí být rovněž upraveny působnost CÚ. CÚ budou vykonávat činnosti, které byly jimi vykonávány doposud. Zároveň budou plnit úkoly, jejichž výkon byl doposud v působnosti ČR.

Dochází ke zpřesnění stávajícího zákona. Stávající právní úprava v zákoně o CS neřeší pověření ke schvalování kontejnerů pro dopravu pod celní závěrou. Vzhledem k tomu, že ani jiný právní předpis danou problematiku neupravuje; není stanoven žádný správní orgán, který by schvaloval tento typ kontejnerů, je vhodné tento nedostatek odstranit. Obdobně CÚ již schvaluje dopravní prostředky. Dále se zdůrazňuje oprávnění celního úřadu stanovit prostor, ve kterém se provádí řízení o celně schváleném určení. V souvislosti s evropskou legislativou budou dále CÚ udělovat identifikační číslo hospodářským subjektům, které slouží ke zpružnění a ulehčení formalit při celním řízení. Nutno rovněž podotknout, že většina činností, které jsou u jednotlivých celních orgánů uvedeny, vychází z komunitárního práva. V evropských předpisech je upraveno obecně postavení celních orgánů a na národní

legislativě je ponecháno určení konkrétního celního orgánu. Výkon činností, který je celním orgánům svěřen jinými vnitrostátními předpisy (např. zákonem o spotřebních daních), není nutné speciálně upravovat rovněž v zákoně o CS.

CÚ budou mít postavení policejních orgánů ve smyslu trestního řádu.

Výkon některých specifických činností budou vykonávat některé CÚ s celostátní působností. Jedná se ve většině případů o činnosti, které již v současné době jsou vykonávány jedním celním orgánem. Zároveň bude umožněno, aby o provedení dílčích úkonů v těchto specifických řízeních mohly příslušné CÚ požádat i ostatní celní úřady.

Rozdělením výkonu kontrolních kompetencí v oblasti elektronického mýtného pouze mezi dva CÚ dochází ke zlepšení a zpružnění výkonu této kompetence. Projednávání přestupků v této oblasti budou s výjimkou blokového řízení provádět všechny CÚ.

K § 6

Právní úprava obsažená v § 6 až § 38 je převzata ze stávající úpravy v celním zákoně. Dále jsou nově upraveny povinnosti a oprávnění občanského zaměstnance (§ 39), reflektována byla rovněž potřeba právní úpravy náhrady škody (§ 40). Navrhovaná právní úprava plně respektuje nové požadavky na zaměstnance bezpečnostních sborů. V § 41 a § 42 je nově upravena oblast správních deliktů fyzických a právnických osob souvisejících s výkonem činností CS. V části třetí týkající se zpracování informací celními orgány a mezinárodní spolupráce se zohledňuje skutečnost, že CS plní obdobné funkce jako orgány Policie ČR a pro efektivní výkon svých kompetencí se jeví nezbytný přístup k potřebným informacím. Navrhovaná právní úprava odpovídá právní úpravě v zákoně o Policii České republiky.

Návrh zákona nově jednoznačně zakládá právo kohokoliv upozornit na nedostatky v činnosti celní správy a povinnost každého celního orgánu takové oznámení přijmout.

K § 7

Smyslem ustanovení je vytvořit právní základ umožňující předcházet zneužívání slovního spojení „celní správa“. S tímto spojením většina lidí, včetně osob ze zahraničí, spojuje zvláštní pravomoc a vážnost danou zákonem a existuje tak zvýšený zájem na tom, aby tato slova nebyla zneužívána ve snaze klamat veřejnost a dosáhnout pro sebe neoprávněných výhod.

V odůvodněných případech, kdy je zcela zjevné, že proti takovému označení nelze nic namítat (např. profesní sdružení) a z jeho užívání nehrozí uvedení veřejnosti v omyl, je možné využít výjimky udělené generálním ředitelem.

K § 8

Stanovují se pravidla při nošení služebního stejnokroje a označení celní správy a prostředků, které využívá ke své činnosti.

K § 9

Omezení pro výkon některých činností vychází z tzv. lustračního zákona.

K § 10 až 12

Mezi základní povinnosti návrh zákona řadí povinnost zdvořilosti, přiměřenosti postupu a prokazování příslušnosti všech zaměstnanců celní správy.

Zdvořilost již tradičně náleží mezi základní povinnosti. Vychází z toho, že činnost celní správy je službou veřejnosti. Požadavek být zdvořilý a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní je samozřejmě limitován charakterem plněného úkolů.

Upravena je i zásada přiměřenosti, která zavazuje k jednání, jež nezpůsobuje bezdůvodnou újmu jak osobě, vůči které celní správa vystupuje.

Dále je zde povinnost prokázání příslušnosti k celní správě, a to jak celníků, tak i občanských zaměstnanců.

K § 13 až 18

Součástí zásady iniciativy je povinnost celníka přijmout opatření směřující k řádnému výkonu činností svěřených do působnosti celní správy. Zároveň je celník oprávněn činit opatření k odstranění bezprostředně hrozícího nebezpečí i v případech ohrožení veřejného pořádku nebo bezpečnosti osob a majetku, k jehož řešení je příslušný jiný veřejný orgán.

K pravidlům provádění úkonů k plnění úkolů celní správy je třeba zdůraznit, že výjimky z povinnosti provést úkony vyjmenované v návrhu zákona demonstrativně nejsou absolutní. Celník musí i v případě, že koná činnosti, které spadají do výjimky, vždy zvažovat, zda přerušení nebo nedokončení činnosti bude mít závažnější následky (smrt apod.), než nesplnění povinnosti provést jiný úkon.

Zároveň je upraven postup celníka při poučování osoby, vůči níž je služební úkon, popř. zákrok prováděn.

K § 19

Stanovuje se povinnost celníkovi zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, které se při výkonu služby dozvěděl s tím, že tato povinnost trvá i po skončení služebního poměru. Povinnost mlčenlivosti se primárně týká ochrany informací ve vztahu k celní správě, povinnost mlčenlivost stanovená jinými právními předpisy tímto není dotčena. Obdobně je upravena povinnost zachovávat mlčenlivost i pro třetí osoby.

K § 20 až 27

V souvislosti s kompetencemi celních orgánů, které jsou navrhovány, zejména pokud jde o odhalování vyjmenovaných trestných činů, se upřesňují oprávnění celníka tak, aby odpovídala úkolům celních orgánů. Obdobná úprava platí i u jiných bezpečnostních sborů (Policie ČR).

K § 28

V § 28 se navrhuje oprávnění celníků zastavovat osoby a dopravní prostředky, provádět celní kontrolu zavazadel, dopravních prostředků, jejich nákladů, přepravních a průvodních listin při odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů, jakož i při pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu a zjištění osoby, která zboží celnímu dohledu odňala nebo se tohoto odnětí zúčastnila a při plnění úkolů, vyplývajících z mezinárodních smluv.

K § 29

Za podmínek stanovených mezinárodní smlouvou se stanoví celníkovi oprávnění plnit úkoly v oblasti celnictví i na území jiného státu.

K § 30 až 37

Mají-li celní orgány přispět ke zvýšení účinnosti boje proti vymezenému okruhu trestných činů a k plnění úkolů podle mezinárodních smluv, pak musejí mít též oprávnění používat operativně pátrací prostředky a operativní techniku. Zároveň musí být zajištěna dostatečná kontrola použití těchto prostředků. Zakotvením možnosti použití operativně pátracích

prostředků příslušnými celními orgány neznamená rozšíření jejich dosavadních kompetencí, neboť již podle současně platné právní úpravy mohou tyto prostředky využívat.

Využití podpůrných operativně pátracích prostředků je rovněž v současně platné právní úpravě zakotveno. Jejich využívání odpovídá úkolům, které příslušné celní orgány plní.

K § 38 až 42

Upravuje se oprávnění celníka používat donucovací prostředky a služební zbraň. Zároveň jsou stanovena pravidla používání donucovacích prostředků a zbraně.

K § 43

Zakotvuje se povinnost zachovávat mlčenlivost občanských zaměstnanců obdobně jako je tomu u celníků (§ 19). Zároveň jsou občanskému zaměstnanci přiznávána některá oprávnění k řádnému plnění úkolů, které ve své působnosti občanský zaměstnanec vykonává.

K § 44

Upřesňují se případy, kdy stát odpovídá za škodu způsobenou celníkem nebo občanským zaměstnancem (jedná se o případy využití zvláštních oprávnění celníka a občanského zaměstnance podle § 20 až 43). V ostatních případech se jedná o odpovědnost za škodu a její náhradu podle jiného zákona.

K § 45 a 46

V souladu s reformou správního trestání se přímo v zákoně o CS zakládá úprava umožňující postih některých protiprávních jednání. Návrh zákona navazuje na stávající sankční ustanovení v celním zákoně a doplňuje tuto úpravu o nové skutkové podstaty. Návrh zákona nově předpokládá možnost postihovat porušení mlčenlivosti, cílevědomé vniknutí do chráněných míst a rovněž i neoprávněné nakládání s názvem policie nebo užívání nedovoleného barevného označení.

K § 47 až 52

V části páté týkající se zpracování informací celními orgány a mezinárodní spolupráce se zohledňuje skutečnost, že CS plní obdobné funkce jako orgány Policie ČR a pro efektivní výkon svých kompetencí se jeví nezbytný přístup k potřebným informacím. Navrhovaná právní úprava odpovídá právní úpravě v zákoně o Policii České republiky.

K § 53 až 57

Obecně se stanoví oprávnění celních orgánů v postavení policejních orgánů předávat informace (včetně osobních údajů) příslušným donucovacím orgánům členských států Evropské unie, Europolu a Eurojustu a rovněž tyto informace požadovat, a to v případech, kdy forma spolupráce mezi příslušnými orgány Evropské unie vyplývá z předpisů Evropské unie o policejní spolupráci.

Výměna operativních informací musí probíhat ve lhůtách stanovených rámcovým rozhodnutím 2006/960/SVV, přičemž musí být stanoven rovněž postup pro případy, kdy požadované informace nelze ve stanovených lhůtách poskytnout. Speciální úprava lhůt pro předání informací se týká vybraných trestných činů, které jsou uvedeny v rámcovém rozhodnutí 2002/584/SVV. Tyto trestné činy byly v rámci implementace předmětného rámcového rozhodnutí zakotveny v § 412 trestního řádu.

Úprava umožňuje předávání informací bez žádosti, avšak pouze u vybraných trestných činů, uvedených v § 412 trestního řádu.

Při použití operativních informací musí být zaručena ochrana sdělovaných údajů, resp. jejich utajení. Informace budou moci být v jiném členském státě zpracovány i k jiným účelům, než k jakým byly poskytnuty, avšak pouze za předchozího souhlasu příslušného celního orgánu. Poskytování informací bude vázáno na stejné podmínky, za nichž se obdobné informace poskytují v rámci ČR.

Jsou stanoveny důvody, při jejichž splnění lze poskytnutí informací odmítnout.

Úprava vychází z rámcového rozhodnutí Rady 2006/960/SVV.

K § 58 až 61

Upravuje se výměna a zpracování osobních údajů při spolupráci v rámci EU.

Úprava vychází z rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

K § 62

Jedná se o zvláštní ustanovení o místní příslušnosti celních orgánů. V odstavci 1 je upravována místní příslušnost k provádění úkonů podle zákona o lihu. V odstavci 2 se řeší situace, kdy nelze určit místní příslušnost podle obecných předpisů (daňový řád, správní řád).

K § 63

Upravují se standardní pravidla ohledně dokončení započatých řízení a o převzetí spisové agendy. Zrušují se stávající celní ředitelství a úřady.

K § 64

Zrušuje se současný zákon o CS.

K § 65

Účinnost je navrhována dnem 1.7.2010, tzn. s dostatečně dlouhou legisvakanční lhůtou.

K příloze č. 1

Upravují se názvy, sídla a územní působnost nově zřizovaných CÚ.

K příloze č. 2

Upravují se nástupnické CÚ za zrušená CÚ. Nástupnický CÚ je určován na základě obecných pravidel místní příslušnosti.

K příloze č. 3

Upravují se nástupnické CÚ za zrušené CÚ.

K příloze č. 4

Upravuje se speciální územní působnost CÚ při výkonu činností v oblasti elektronického mýtného a v systému časového zpoplatnění (dálniční známky).

K příloze č. 5 a 6

Upravují se formuláře používané při výměně operativních informací podle § 53 až 57.

C. ZPŮSOB PROJEDNÁNÍ

V souladu s ustanovením § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, se navrhuje, aby Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení.

Důvody pro tento návrh jsou následující:

- Ačkoliv se z formálních důvodů jedná o návrh nového zákona, po stránce věcné je jeho podstatou v zásadě pouze změna organizační struktury CS a převedení ustanovení týkajících se práv a povinností celníků a občanských zaměstnanců z celního zákona do kompetenční normy, kam svou povahou tato ustanovení patří. Rovněž v zásadě nedochází k rozšíření nebo zúžení kompetencí celních orgánů.
- Změna organizační struktury CS je dlouhodobě vnímána jako potřebná, a to jak v rámci resortu MF, tak z pohledu doporučení Světové banky. Návrh lze proto do značné míry chápat jako široce konsensuální.
- Navržená změna při relativně malých nákladech přináší značný modernizační potenciál, jehož vytvoření by mohlo být přinejmenším oddáleno s ohledem na současnou politickou situaci.

V Praze dne 6. května 2009

Miroslav Kalousek, v.r.

Jan Husák, v.r.

Michaela Šojdrová, v.r.

Ladislav Šustr, v.r.

Jan Kasal, v.r.

Pavel Severa, v.r.

Libor Ambrozek, v.r.